

panorama

info regio

35

Jesen 2010

Proti večji socialni vključenosti –

prispevek regionalne politike

UVODNIK

Dirk Ahner

3

PREGLED

Večja socialna vključenost: regionalni vidik

4-6

INTERVJU

Karima Delli – Fintan Farrell – Paul Bevan

7-9

EVROPSKO LETO 2010

Socialna vključenost, boj proti revščini

10

EVROPSKI SOCIALNI SKLAD

Zaključiti cikel revščine

11

IZKLUČENOST IN URBANI RAZVOJ

Socialna vključenost in kohezijska politika – urbani vidik

12-13

VKLJUČENOST IN ETNIČNE MANJŠINE

Socialna vključenost etničnih manjšin: primer Romov
Regionalni skladi priseljencem pomagajo pri ustanavljanju podjetij

14-15

JASMINE IN PROGRESS

Nova orodja EU za zadovoljitev povpraševanja po mikrokreditih

16

ZDRAVSTVO IN VKLJUČEVANJE

Primer nege v skupnosti

17

IZ EVROPE

ACCES – Vlaganje v mlade preko meja
Računalniška pismenost – okno v prihodnost
RobotDalen – pametni pomočniki za samostojno življenje
Vključenje Romov – kampanja za spremembo
Ciljna skupina – najbolj prikrajšani na Madžarskem

18-22

V ZAKULISJU

Spremembe ESRR – zmanjšanje birokracije, sproščanje skladov

23

NAŠI PROJEKTI

Projekti brez meja
Konkurenčne zdravstvene storitve – Trajnost (*Longlife*)

24-25

26-27

MREŽNO POVEZOVANJE

Regije za gospodarske spremembe – vzpostavljanje trajnostne rasti
Forum Odbora regij o izključenosti

28

KOLENDAR DOGODKOV – OGLASITE SE

Fotografije (strani):

Naslovnica: © ES

Strani 2, 4, 6, 7, 9, 11, 14-15, 16, 17, 21, 23, 26: © EC

Stran 13: © iStockphoto

Stran 14: © Open Society Institute

Stran 18: © ACCES

Stran 19: © Olga Posaškova

Stran 20: © Inmotion Intelligence AB

Stran 22: © Levente Huszti (NDA), István Kopcsik (Multikulturni pedagoški institut)

Stran 24: © Longlife – TU Berlin, tek

Stran 25: © Pekka Fali

Stran 26: © Odbor regij

Revija je natisnjena v angleščini, francoščini in nemščini na recikliranem papirju.

V 21 jezikih je na voljo na http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panora_sl.htm

Mnenja, izražena v tej publikaciji, so mnenja avtorja in ne izražajo nujno stališč Evropske komisije.

Prihodnost naše Evrope – kot konkurenčnega akterja na svetovnem odru; kot kraja, kjer je dobro živeti, delati in se upokojiti; kot socialnega modela, ki ga posnemajo celo tako daleč, kot je Brazilija – je odvisna od naše zmožnosti, da vsakemu našemu državljanu omogočimo, da postane aktiven, spoštovan in zadovoljen član naše družbe. 2010 – evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti – poudarja potrebo po oblikovanju ljudem bolj prijazne in vključujoče Evrope, kar je ključen element za trajno gospodarsko rast, številnejša in boljša delovna mesta ter socialno kohezijo.

Te cilje podpirajo aktivnosti, ki se izvajajo v okviru kohezijske politike EU s finančnimi instrumenti, kot sta Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) in Evropski socialni sklad (ESS). Ta dva ključna instrumenta se osredotočata na podporo prek različnih programov, od izboljšane prometne infrastrukture, ki manj razvitim območjem odpre nove možnosti, do spodbujanja vseživljenjskega učenja. Panorama predstavlja šest projektov iz vse Evrope, ki kažejo, kako finančni izdatki ESRR ranljivim sektorjem naše skupnosti pomagajo v boju proti izključenosti.

Kakšna je vloga kohezijske politike pri odpravljanju revščine in izključenosti? Kaj je bilo storjeno za oživitev kriznih območij naših mest? Kako odzivni so obstoječi predpisi na spreminjajočo se Evropo? Nismo samo razmišljali o teh vprašanjih, naredili smo tudi tri intervjuje s ključnimi osebami na področju socialne vključenosti in izvedeli, kaj oni štejejo za prednostne naloge.

Evropa 2020 je strateška vizija Evrope za 21. stoletje. Kaže, kako Evropa iz gospodarske krize lahko stopi močnejša in kako jo lahko spreobrnemo v pametno, trajno in vključujoče gospodarstvo z visoko stopnjo zaposlenosti, produktivnostjo in socialno kohezijo.

Kohezijska politika, ki deluje v praksi med ljudmi, igra ključno vlogo pri doseganju ciljev strategije 2020 in zagotavlja, da tisti, ki jim grozi izključenost, niso pozabljeni na robu. Polne koristi v celoti sodelujoče družbe bodo najprej občutile regije.

Dirk Ahner

Generalni direktor za regionalno politiko

VEČJA SOCIALNA VKLJUČENOST: REGIONALNI VIDIK

Leto 2010 je EU razglasila za leto boja proti revščini in socialni izključenosti. Ta številka Panorame obravnava to vprašanje in podrobneje preučuje, kako ukrepi, ki jih financira regionalna politika, prispevajo k uresničitvi ciljev EU za vključujočo in produktivno družbo.

Kakšen je cilj omenjenega leta?

Obnovitev zaveze EU za boj proti revščini in socialni izključenosti je eden od ključnih ciljev tega leta. Glede na izzive, s katerimi se soočamo – podnebne spremembe, demografski profil EU, če omenimo le dva –, in gospodarsko krizo, ki je še vedno zelo občutna, je jasno, da si Evropa ne more privoščiti družbe, ki sposobne in marljive ljudi pušča ob strani.

To leto predstavlja budnico, s katero želi izzvati stereotipe in dati glas tistim, ki živijo izključeno in v revščini. Ob spodbujanju evropskih načel partnerstva in solidarnosti je leto 2010 namenjeno neposrednemu reševanju vzrokov revščine in omogočanju, da bo lahko vsakdo igral polno in aktivno vlogo v družbi. Prav tako si bo prizadevalo za izboljšanje usklajevanja med obstoječimi programi in pobudami za boj proti revščini in socialni izključenosti.

Zmanjševanje revščine – ključ do uspeha pri boju proti izključenosti

Znotraj države ima raven regionalnega razvoja bistven vpliv na revščino. Najnovejše ocene stopnje prihodkov, pri katerih obstaja tveganje revščine, kažejo, da so sredstva kohezijske politike osredotočena na države in regije, kjer je relativna revščina najvišja. Sklad odkriva svoje cilje.

Zmanjševanje revščine ni glavni cilj kohezijske politike, niti si le-ta ne prizadeva za spreminjanje nacionalnih socialnovarstvenih sistemov, vendar ciljno financira projekte, ki pospešujejo razvoj, spodbujajo enake možnosti, izboljšujejo kakovost življenja in širijo priložnosti za zaposlitev, vse to pa zmanjšuje stopnje tveganja revščine.

Kako regionalna politika spodbuja cilje EU

Regionalna politika Evropske unije (EU) si prizadeva za premostitev gospodarskih in socialnih razlik med regijami, da bi tako spodbudila usklajen, uravnotežen in trajnosten razvoj Evropske skupnosti. Člen 158 Pogodbe ES navaja, da si Skupnost „prizadeva zmanjšati neskladje med stopnjami razvitosti različnih regij in zaostalost regij ali otokov z najbolj omejenimi možnostmi, tudi podeželja.“

Doseganje teh ciljev ni lahko, saj so regije EU izjemno heterogene glede na svojo geografsko velikost in lokacijo, stopnjo prihodkov in politično pomembnost. Precejšnje spremembe so prinesle tudi širitve EU – razlike med regijami 27 trenutnih držav članic EU so sedaj dvakrat tolikšne kot med 15 državami članicami pred letom 2004.

KDO JE NAJBOLJ OGROŽEN?

Najbolj ogroženi so med drugim starejši, velike in enostarševske družine, otroci in mladi, invalidi in pripadniki etničnih manjšin, vključno z evropsko romsko skupnostjo, ki šteje od 10 do 12 milijonov ljudi. V vseh teh skupinah so ženske bolj izpostavljene revščini in socialni izključenosti kot moški.

Skladno s trenutno prakso kohezijske politike, ki sredstva dodeljuje glede na BDP na prebivalca, se več sredstev namenja regijam, v katerih velik del prebivalstva živi v absolutni revščini.

V nekaterih državah se zdijo razmere dokaj dobre, pa imajo kljub temu predele, kjer so ljudje na robu revščine. V manj razvitih državah je revščina običajno nižja v glavni regiji. V drugih državah je večji delež revščine v glavni regiji, saj se premožnejša gospodinjstva odselijo.

Manj razvite kohezijske države prejemajo glavino sredstev kohezijske politike in imajo občutno višje deleže materialno ogroženih prebivalcev (absolutno merilo revščine, ki označuje, da so ljudje prikrajšani za tri ali več od devetih osnovnih sanitarnih objektov).

Kohezijska politika obravnava tudi koncentracijo relativne revščine v konvergenčnih regijah bolj razvitih držav. Večja pomoč regijam, kot so Wales v Združenem kraljestvu, deli Valonije v Belgiji in južna Italija ter južna Španija, kaže, da je nekaj sredstev namenjenih za pomoč tem regijam v boju proti revščini.

Cilj regionalne konkurenčnosti in zaposlovanja obravnava cilj iz drugačnega zornega kota, saj upošteva zgornje nadpovprečne stopnje brezposelnosti in nizke stopnje izobrazbe, ki so tesno povezane tako z relativno kot z absolutno revščino.

Dopolnjujoče delovanje ESRR in ESS

Pomembne so naložbe v socialno in gospodarsko infrastrukturo, ki jo ljudje, živeči v prikrajšanih skupnostih, potrebujejo, da izkoristijo izobraževalne in zaposlitvene priložnosti drugod. Sredstva ESRR lahko na tem področju ključno prispevajo tako, da podpirajo razvoj, ki posameznikom omogoča dostop do takšnih priložnosti.

Podpora za podjetja je namenjena zlasti majhnim in srednje velikim podjetjem ter zagonu novih podjetij.

„Imamo prepričljiv dokaz, da je podpora Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) spodbudila večje naložbe v podjetja ter raziskovalne in razvojne dejavnosti. Naložbe v raziskave in razvoj na zaposlenega so se na primer v Turingiji v Vzhodni Nemčiji povečale skoraj za dva in pol krat v podjetjih, ki so prejela podporo. To kaže na jasen učinek vzvoda,“ pojasnjuje Dirk Ahner, generalni direktor za regionalno politiko.

Naložbe ESRR se odražajo v boljših delovnih mestih in večjem dostopu do izobraževanja, saj podpirajo:

- lokalne sheme za iskanje zaposlitve, katerih namen je prikrajšanim posameznikom najti ustrezne zaposlitvene priložnosti;
- prenavo in izboljšanje lokalnih izobraževalnih/učnih centrov in centrov za e-znanja;
- varna prevozna vozlišča, ki povezujejo območja, kjer je povpraševanje, z območji, kjer je ponudba;
- naložbe in večji lokalni dostop do infrastrukture informacijske komunikacijske tehnologije v skupnostih.

” Najnovejše ocene kažejo ... kohezijsko financiranje odkriva svoje cilje. “

V letih od 2007 do 2013 bo EU prek instrumentov kohezijske politike vložila 347 milijard € oz. 35,7 % proračuna Skupnosti v podporo načrtom regionalne rasti in za spodbujanje ustvarjanja delovnih mest. Na ta način kohezijska politika pomaga ljudem, da se dvignejo nad prag revščine.

Sredstva Evropskega socialnega sklada (ESS) podpirajo trajnostno vključevanje prikrajšanih in invalidov v zaposlovanje. Dejavnosti za uresničitev tega vključujejo:

- svetovanje in usposabljanje, ki je prilagojeno posebnim potrebam prikrajšanih in invalidov;
- zagotavljanje možnosti vključevanja in vstopa v zaposlovanje ter ustvarjanje delovnih mest za prikrajšane in invalide v socialnem gospodarstvu;
- podpora podjetništvu prikrajšanih in invalidov;
- kampanje ozaveščanja za boj proti diskriminaciji, za spremembo javnega mnenja in spodbujanje raznolikosti na delovnem mestu.

ESRR se prilagaja potrebam

Vendar pa ne gre samo za službe. Maja 2010 je bil ESRR spremenjen z namenom, da bi omejil segregacijo marginaliziranih skupnosti, ki živijo v slabih stanovanjskih razmerah. Namen spremembe predpisov je bilo izboljšanje gospodarske in socialne kohezije. Obseg upravičenosti sedaj pokriva prenavo in spremembo uporabe obstoječih stavb v lasti javnih oblasti ali neprofitnih upravljavcev in tako zagotavlja nizkocenovna stanovanja za gospodinjstva z nizkimi prihodki ali ljudi s posebnimi potrebami. Omejeni posegi za zamenjavo obstoječih stanovanj, tudi za novo zgrajena stanovanja, morajo prav tako veljati za upravičene stroške.

In kakšen je učinek?

ESRR in Kohezijski sklad se bistveno osredotočata na spodbujanje gospodarskega razvoja regij in držav članic. To je eden od najpomembnejših načinov za boj proti socialni izključenosti: spodbujanje gospodarskih aktivnosti, ki bodo ustvarile več delovnih mest in hkrati bolj kakovostna delovna mesta.

Najnovejše ocene kažejo na uspeh financiranj pri spodbujanju rasti in ustvarjanja delovnih mest. Dva različna makroekonomska modela se strinjata, da je imelo financiranje pomemben vpliv na gospodarsko rast posebno v konvergenčnih regijah med letoma 2000 in 2008. Države članice poročajo, da so s pomočjo podpore podjetjem v obdobju od 2000 do 2006 ustvarile približno 1 milijon delovnih mest.

Pomemben delež sredstev ESRR je dodeljen tudi socialni, teritorialni in okoljski koheziji. Podprti projekti vključujejo izboljšanje ali ustvarjanje različnih vrst socialne infrastrukture ter čiščenje in prenavo vasi, mestnih središč, starih industrijskih območij ter zgodovinskih spomenikov.

Tovrstni projekti, vključno s projekti za izboljšanje turistične infrastrukture, so porabili skoraj tretjino vseh sredstev ESRR, dodeljenih regijam iz cilja 1, in 36 % skupnih sredstev za cilj 2 v obdobju 2000–2006. Deleži prejetih sredstev v obdobju 2007–2013 so bili podobni.

Ocene obdobja 2000–2006 ugotovljajo, da so projekti okoljske infrastrukture dali oprijemljive rezultate. Na primer, veliko število gospodinjstev v prikrajšanih regijah po EU je bilo priključenih na vodovod čiste pitne vode ali kanalizacijski sistem (14 milijonov ljudi je bilo priključenih na izboljšan vodovodni sistem, projekti obdelave odpadne vode pa so bili na voljo dodatnim 20 milijonom ljudi).

Rezultat? Mesta in vasi po vsej Evropi, vključno z zastavljenimi postindustrijskimi območji in nepriljubljivi mestnimi središči, so sedaj privlačnejša območja za življenje, obisk in delo.

Čeprav ni sprejetega nabora kazalcev ali podatkov, da bi takšne učinke izmerili količinsko, ocene kažejo, da so ti projekti nedvomno izboljšali življenjski standard in kakovost življenja, kot tudi teritorialno ravnovesje, saj so spodbudili več ljudi k življenju v teh območjih in več podjetij, da so si tam osnovala sedež.

VISOKA TEHNOLOGIJA JE DOSEGLA OSRČJE FRANCOSKEGA PODEŽELJA

Čeprav podeželska in izolirana, je regija Auvergne prva v Franciji, ki ponuja visokohitrostno internetno povezavo svojemu celotnemu prebivalstvu, zahvaljujoč ESRR s ciljem regionalne konkurenčnosti in zaposljivosti. Projekt, ki je prejel nagrado RegioStars 2010, je dobrodošel razvoj za regijo, ki je nedavno zabeležila porast mladih ljudi, ki so se preselili v regijo in tu ustanovili podjetja.

Cecile Hesse in Gael Romier sta dva mlada fotografa, ki sta se ustalila v Auvergne. Ko sta prispela prvič, sta za pošiljanje samo ene slike stranki včasih potrebovala 20 minut. Nov visokohitrostni internetni dostop pa omogoča takšen opravke v trenutku. „To nama je omogočilo razvoj poslovanja in predvsem, da sva ostala v tej regiji,“ pravi Hesse.

Regija je od leta 2009 doživela ponoven razcvet s številnimi novimi pobudami, kot na primer v osnovni šoli v mestu Mazayes, kjer so otroci izdelovali svojo lastno šolsko spletno stran. Ravnatelj Etienne Anquetil ne dvomi v to, da so tako otroci kot starši veseli, da šola končno stopa v korak s časom današnje družbe.

Učinek takojšnjega globalnega dostopa je spremenil vse sektorje – korist imajo vsi: zdravstvo, gospodarstvo, izobraževanje in turizem.

Širokopasovna povezava v Auvergne, od 2006 do 2009

Skupni proračun: 38 500 000 €

ESRR: 26 %

René Souchon (desno), predsednik Regionalnega sveta Auvergne, prejema nagrado RegioStars iz rok komisarja Hahna

KARIMA DELLI

Poslanka Evropskega parlamenta

Karima Delli je članica Zelenih/Evropske svobodne zveze (EFA), članica Odbora za regionalni razvoj, podpredsednica medskupine URBAN in aktivistka Jeudi Noir.

Kaj upate, da bo doseglo evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti?

EU problema revščine in socialne izključenosti ne bo rešila v enem letu. Vendar je po neuspehu lizbonske strategije cilj tega leta poskrbeti, da bo 84 milijonov ljudi, ki so žrtve krize, postalo vidnih, še posebej revni delavci in ljudje, ki delajo iz dneva v dan, da bi tako izključenim in ljudem z roba družbe omogočili dostojanstveno življenje. Upam, da se bomo po tem lahko spopadli z vprašanjem revščine tako, da bomo Evropsko komisijo prepričali, da bo pripravila predlog okvirnih direktiv o minimalnih dohodkih in o boju proti diskriminaciji, da bo branila univerzalen dostop do storitev in da bo priznana pravica do stanovanja v vseh državah članicah.

Kako vidite svojo vlogo pri obravnavanju revščine in socialne izključenosti?

Mislim, da moramo kot poslanci Evropskega parlamenta dati glas revnim in vsem organizacijam, ki se borijo proti revščini in uvajajo rešitve v vsakodnevem življenju. Kot vedno pravim, ne smemo ustvarjati politik za ljudi, temveč z njimi. To evropsko leto nam mora dati priložnost, da v boju proti revščini in socialni izključenosti zberemo najboljše prakse in pokažemo, da tudi za najbolj ranljive ljudi obstaja upanje. Poleg tega kot ekologinja menim, da moramo sprožiti alarm, ne le zaradi socialnih neenakosti, ampak tudi zaradi okoljske nepravilnosti. Po neuspehu pogajanj v Kopenhavnu bodo ceno za podnebne spremembe plačali najrevnejši, najbolj odvisni ljudje z najslabšimi bivalnimi pogoji.

” ... glavni napredek pri izboljšanju življenjskih razmer prikrajšanega prebivalstva ... “

Kako bodo zadnje spremembe predpisov ESRR glede stanovanjskega vprašanja marginaliziranih skupnosti in spodbujanja energetske učinkovitih zgradb prispevale k boju proti revščini in socialni izključenosti?

Nov predpis je najboljši primer tega, o čemer sem govorila v zvezi s povezavo med bojem proti podnebnim spremembam in socialni izključenosti. Ta predstavlja glavni napredek pri izboljšanju življenjskih razmer prikrajšanega prebivalstva, če s tem projekti za obnavljanje in gradnjo stanovanj in za boj proti energetske revščini v vseh državah članicah izpolnjujejo pogoje ESRR. Na ta predlog smo dolgo čakali vsi, ki se zavzemamo za spoštovanje pravice marginaliziranih skupnosti, zlasti Romov, do vključitve.

Toda ne smemo se ustaviti zdaj, ko nam gre tako dobro. Zelo bomo pazljivi pri dejanski uporabi teh sredstev, saj ne sme priti do izključenosti marginaliziranih skupnosti iz mestnih središč zaradi nepremičninskih špekulacij s skokovitim povišanjem najemnin.

Zdaj moramo zagotoviti, da bodo v projekte prenove mest vključene vse zainteresirane strani, vključno z lokalnimi oblastmi, javnimi investicijskimi bankami in evropskimi mrežami, kot je Konvencija županov, da bo celotna ranljiva populacija dejansko prejela dovolj sredstev in si bo dolgoročno lahko privoščila dostojanstveno življenje.

Izključenost je čutiti tudi na podeželju

FINTAN FARRELL

Direktor EAPN (Evropske mreže za boj proti revščini)

Fintan Farrell je bil imenovan za direktorja Evropske mreže za boj proti revščini (European Anti-Poverty Network, EAPN) leta 2002. Pred tem je bil predsednik mreže od leta 1996 do leta 2000. Bil je tudi predsednik Socialne platforme in vodja Kontaktne skupine civilne družbe v EU.

Kaj upate, da bo doseglo evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti?

Upamo, da bo to evropsko leto ljudi pripravilo do tega, da bodo začeli razmišljati o tem, kakšno vrsto družbe želimo zgraditi, in da bodo razumeli sporočilo, da je bolj enakovredna družba boljša za vsakogar. Leto prihaja v času krize. Videti je, kot da bodo revni primorani plačati njeno ceno.

Revščino in socialno izključenost je treba jasno definirati kot glavna izziva, ki bosta obravnavana v strategiji Evropa 2020. Prav tako se moramo dotakniti vzrokov za revščino in jasno razložiti, da je zmanjšanje neenakosti na področju premoženja s pomočjo učinkovitih mehanizmov prerazporejanja osnovni pogoj za vzpostavitev boljše, bolj poštene EU.

Evropsko leto si mora prizadevati tudi za zapuščino na lokalni in nacionalni ravni z bolj dosledno udeležbo in pomočjo javnih oblasti pri delu nevladnih organizacij za boj proti revščini.

Kako vidite svojo vlogo pri obravnavanju revščine in socialne izključenosti?

Cilj mreže EAPN je z vplivanjem na ustrezne politike in programe EU braniti interese ljudi, ki se spopadajo z revščino. Mreža bo spremljala obravnavanje revščine in socialne izključenosti pri izvajanju strategije Evropa 2020 in „Platforme za boj proti revščini“. Prav tako bo ocenjevala, kako politike zaposlovanja prispevajo k ustvarjanju vključujočih trgov dela in kako se uporabljajo strukturni skladi za izvajanje programov vključevanja. Da bi to dosegli, nevladnim organizacijam ponujamo možnost, da delijo svoje izkušnje z izvajanjem teh politik in programov ter da predlagajo nova področja za aktivnosti EU. Neposredno sodelovanje ljudi, ki se spopadajo z revščino, je osrednjega pomena za nadaljevanje dela EAPN.

Kako lahko kohezijska politika prispeva k cilju strategije Evropa 2020, ki je 20 milijonov ljudi rešiti revščine do leta 2020?

Da bi dosegli cilj in 20 milijonov ljudi rešili revščine do leta 2020, je treba kohezijsko politiko uporabiti kot medsektorsko orodje za zagotavljanje socialne vključenosti. ESRR in ESS, ki sta dostopna socialnim nevladnim organizacijam, je treba uporabiti na bolj izviren in dopolnjujoč način, da bi res lahko izpolnili potrebe najbolj ranljivih skupin. Poleg tega si EAPN želi preobrat z dosedanjega modela rasti in delovnih mest na takega, od katerega bi ranljive skupine imele koristi prek aktivnega vključevanja, socialnih inovacij, novih socialnih storitev, zelenih zaposlitev in tehnologij, ki bodo na voljo ljudem, ki so najbolj oddaljeni od trga dela.

Medtem ko Evropa 2020 posebno pozornost namenja strukturnim skladom, je treba mobilizirati vse finančne instrumente EU, da bodo pomagali pri doseganju predlaganega cilja, ki je določen v strategiji, torej pri zmanjševanju revščine. Posebni finančni instrument EU mora dati rezultate pri treh ključnih ciljih: dostop do pravic, zlasti v zvezi z dostopom do cenovno dostopnih kakovostnih storitev, ki so v splošnem interesu; socialna vključenost s posebnim poudarkom na razvoju integrirane aktivne vključitve; in sodelovanje ključnih akterjev.

VEČ NA TO TEMO:

<http://www.eapn.eu/index.php?lang=en>

” ... je treba kohezijsko politiko uporabiti kot medsektorsko orodje za zagotavljanje socialne vključenosti. “

Pobuda treh mest (*Three Towns Initiative*) – obnova delov Yorkshira in Humberšida v Združenem kraljestvu

PAUL BEVAN

Generalni sekretar organizacije EUROCIITIES

EUROCIITIES je mreža evropskih večjih mest. Ustanovljena je bila leta 1986, njenih 140 članov pa skupaj zastopa 25 % prebivalstva EU. Paul Bevan je postal generalni sekretar novembra 2008, pred tem pa je zasedal pomembne položaje v lokalni in regionalni vladi Združenega kraljestva.

Kaj upate, da bo doseglo evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti?

Evropsko leto mora dvigniti zavest, da pri boju proti revščini ne gre zgolj za altruizem. Prebivalci Evrope so naše največje gospodarsko sredstvo – naš človeški kapital. Strategija Evropa 2020 ugotavlja, da v svetovnem gospodarstvu ne bomo konkurenčni, če tega potenciala ne bomo popolnoma izkoristili. Vlaganje v usposabljanja, kakovostna delovna mesta in socialno vključenost se z gospodarskega vidika povrne, neposredno pa tudi izboljša kakovost življenja naših državljanov.

Kako vidite svojo vlogo pri obravnavanju revščine in socialne izključenosti?

Revščina in izključenost sta v glavnem težava mest. Tudi najuspešnejša evropska mesta imajo visoko stopnjo pomanjkanja, ki je pogosto strnjeno v določenih soseskah. Zato je organizacija EUROCIITIES svojo kampanjo 2010 osredotočila na ozaveščanje o urbanih razsežnostih revščine.

Mestne vlade imajo dobro izhodišče za obvladovanje teh težav s sprejetjem večdimenzionalnega pristopa. Izobraževanje in usposabljanje, pomoč pri iskanju zaposlitve, poslovni nasveti, boljši stanovanjski pogoji, izboljšanje podpore na področju zdravstva, sociale in družin, javni prevoz, izboljšano okolje, sodelovanje civilne družbe – vse to je treba organizirati na celosten način, da bomo v teh prikrajsanih območjih lahko dosegli resno, trajno spremembo. Ta zaključek je bil močno poudarjen na dogodkih „Mest v boju proti revščini in socialni izključenosti“, ki jih EUROCIITIES organizira po Evropi.

Toda v praksi revščina in izključenost najverjetneje predstavljata največji izziv za katerega koli župana mesta. Motiviranje državljanov, nevladnih organizacij in podjetij, usklajevanje različnih agencij in iskanje novih načinov dela zahtevajo odlično politično vodenje. Potrebna pa so tudi znatna sredstva. EUROCIITIES ne le spodbuja izmenjavo izkušenj med članskimi mesti, temveč si prizadevamo tudi za večja pooblastila mestnih vlad, da se bodo lahko spopadle s temi zapletenimi težavami.

Kako lahko evropska mesta uporabijo kohezijsko politiko za obravnavanje revščine in socialne izključenosti?

Kohezijska politika EU je imela izjemno pomembno vlogo pri pomoči mestom, da so raziskovala nove načine spopadanja s temi izzivi. Mestne vlade so pokazale, da je ta celosten pristop osrednjega pomena za doseganje trajnega uspeha. Gospodarska kriza se nadaljuje, zato so izzivi, s katerimi se soočajo naša mesta, večji kot kdaj koli prej.

Tri četrtine evropskega prebivalstva živi v mestih in 85 % BDP EU se ustvari v mestih, zato si trajnostnega okrevanja Evrope ne moremo predstavljati brez uspešnih mest. Če živimo v velikem mestu ali ne, je v interesu nas vseh, da evropska mesta še naprej privlačijo naložbe ter ustvarjajo inovacije in premoženje. Kohezijska politika ima možnost igrati ključno vlogo pri doseganju ciljev Evropa 2020 tako, da podpre trajni urbani preporod in socialno kohezijo v celotni Uniji.

VEČ NA TO TEMO:

<http://www.eurocities.eu/main.php>

Regionalni skladi pomagajo financirati interaktivni tečaj konstruiranja avtomobilov na Malti

” Vlaganje v usposabljanja, kakovostna delovna mesta in socialno vključenost se z gospodarskega vidika povrne “

SOCIALNA VKLJUČENOST, BOJ PROTI REVŠČINI

V času najhujše socialne krize v zgodovini Evrope se evropsko leto 2010 predstavlja kot priložnost za nov zagon, za razvoj novih partnerstev in ukrepanje. Prisotnost revščine v eni od najboljše svetovnih regij je več kot resna. Kljub splošnemu izboljšanju življenjskega standarda v zadnjih desetletjih skoraj 84 milijonov Evropejcev – 17 % prebivalstva EU – živi pod pragom revščine.

Črpanje iz vseh virov

Ta izziv zahteva celosten pristop, vključno z oceno strukturnih in posameznih dejavnikov, uporabo širokega nabora orodij ter mobilizacijo regionalnih in nacionalnih akterjev. Tak večdimenzionalni pristop je jedro dejavnosti EU. Skozi leta se je „socialna Evropa“ oblikovala s serijo politik in programov, ki podpirajo ustvarjanje delovnih mest in boljših delovnih razmer, spodbujajo izobraževanje, socialno in teritorialno kohezijo ter se borijo proti diskriminaciji.

EU ni sedela križem rok in čakala na leto 2010, preden se je dotaknila vprašanja revščine. Leta 2000 so države članice sprožile pobudo, skupno strategijo za socialno vključevanje, kjer so določile nacionalne načrte in skupne cilje ter se druga od druge učile o ključnih kriznih vprašanjih, kot so revščina otrok, minimalni dohodek in brezdomstvo.

Nov zagon v tem boju

Treba je postoriti še več: evropsko leto 2010 namerava nadgraditi obstoječa orodja in pospešiti aktivnosti po Evropi. V središču kampanje so štirje interdisciplinarni cilji:

- Ozaveščanje s spodbujanjem boljšega razumevanja današnje realnosti revščine v EU, bojem proti stereotipom in izpostavljanjem načinov za boj proti revščini.
- Širjenje sporočila, da je boj proti revščini v skupnem interesu in skupna odgovornost, ter spodbujanje udeležbe javnih in zasebnih akterjev.
- Pozivanje ljudi k ukrepanju in ustvarjanje novega zagona, vse od lokalne do evropske ravni.
- Podpora aktivne udeležbe ljudi, ki živijo v revščini, ter priznavanje njihove pravice do dostojnega življenja.

Sodeluje 29 držav, ki so razvile tudi nacionalne programe in partnerstva z zainteresiranimi skupinami (nevladnimi organizacijami, socialnimi partnerji, fundacijami, regionalnimi in lokalnimi oblastmi).

Po Evropi pričakujejo preko 1000 pobud, od konferenc, verig solidarnosti in razprav v šolah, pa do programov usposabljanja za medije, interaktivnih iger in preverjanj novih shem politik.

Evropsko kampanjo usklajuje Evropska komisija, zasnovana pa je na podlagi informacijskih orodij (spletne strani, publikacije, video gradivo ...) in ključnih aktivnosti: pobuda umetnosti (*Art Initiative*), ki združuje študente umetnosti, nevladne organizacije in revne ljudi po Evropi; novinarski natečaj za avdiovizualne in pisane vsebine; ter „focus week“ sredi oktobra s seminarji in forumi. Zaključno konferenco bo decembra organiziralo belgijsko predsedstvo.

Nevladne organizacije in ostale zainteresirane skupine, ki so močno udeležene v tej kampanji, ter druge evropske institucije in organi načrtujejo celo množico drugih aktivnosti. Evropsko leto 2010 je skupni projekt, v katerem vse zainteresirane skupine igrajo pomembno vlogo.

Vendar pa bo merilo uspešnosti evropskega leta 2010 tudi njegova zmožnost vplivanja na program politike v državah članicah in na ravni EU. Junija 2010 je Evropski svet v okviru strategije Evropa 2020 sprejel cilj rešiti 20 milijonov ljudi revščine in izključenosti. To je pomemben korak, ki ga bodo morali spremljati dolgoročni in trajnostni ukrepi na vseh ravneh.

VEČ NA TO TEMO:

<http://www.2010againstopoverty.eu/?langid=sl>

ZAKLJUČITI CIKEL REVŠČINE

Evropski socialni sklad vlaga v pomoč ljudem, da se zaposlijo in se rešijo revščine. EU se bo v sklopu svoje 10-letne gospodarske strategije osredotočila na odpravljanje revščine in zagotovitev boljše možnosti za življenje ljudi.

Medtem ko nacionalne vlade sodelujejo pri določanju posebnih ukrepov, kot so sheme minimalnih dohodkov, sta revščina in socialna izključenost problema, ki zadevata vso Evropo. Obravnavanje teh problemov je bistven del zaveze EU k vzpostavitvi uspešne in vključujoče družbe, kjer imajo posamezniki pravico živeti dostojanstveno in biti aktiven del družbe.

Boljše življenjske možnosti

Z 10-letno gospodarsko strategijo, Evropa 2020, EU postavlja odpravo revščine visoko na seznam svojih prednostnih nalog. Evropski socialni sklad (ESS) predstavlja močno orodje v tem boju, njegov cilj pa je vzpostaviti trajne, pozitivne vplive na možnosti posameznikov v življenju.

Prav prek te sheme 3 500 brezposelnih Romov v Trebišovu na Slovaškem prejema pomoč. Projekt, ki ga podpira ESS, zaposluje romske delavce, ki obnavljajo lokalno šolo, ki jo bo obiskovalo več kot 600 romskih učencev. Ta primer je le eden od mnogih, ki kaže, kako ESS pomaga državam v EU, da ljudem vrnejo samostojnost in dostojanstvo.

Boj proti revščini in socialni izključenosti

V evropskem letu boja proti revščini in socialni izključenosti so bili sprejeti ukrepi za ozaveščanje o realnosti, ki ni škodljiva le za gospodarstvo, temveč uničuje tudi življenja posameznikov. ESS državam članicam pomaga pri spopadanju s tem izzivom. Jasno je, da je na vseh ravneh potrebno ukrepanje, ESS pa bo še naprej pri tem igral ključno vlogo.

Na robu družbe niso le Romi, saj po Evropi 84 milijonom ljudi grozi socialna izključenost. Verjetno je težko verjeti, toda vsak šesti Evropejec živi pod pragom revščine. Kar sedem milijonov ljudi v Evropi se preživlja z manj kot 5 € na dan. Da bi se spopadli s tem, je bilo okoli 76 milijonov € (ena šestina za pobude socialne vključenosti) vloženi v projekte, katerih cilj je:

- brezposelnim pomagati dobiti zaposlitev s pomočjo ustreznega usposabljanja;
- boriti se proti diskriminaciji in ranljivim skupinam omogočiti, da vstopijo na trg dela in postanejo aktivni člani družbe;
- ponuditi usposabljanje in izobraževanje, da bodo prikrajšani ljudje lahko pridobili znanja, spretnosti in kvalifikacije;
- spodbujati delavce in podjetja, da se prilagodijo gospodarskim spremembam;
- spodbujanje partnerstev za boljša delovna mesta in boljše zaposlitev.

VEČ NA TO TEMO:

http://ec.europa.eu/employment_social/esf/index_sl.htm

” Kar sedem milijonov ljudi v Evropi se preživlja z manj kot 5 € na dan “

EU obeležuje svetovni dan Romov 8. aprila 2010

SOCIALNA VKLJUČENOST IN KOHEZIJSKA POLITIKA – URBANI VIDIK

Regionalna politika neposredno obravnava vprašanje prikrajšanih urbanih območij. Drugi krog pobude Skupnosti URBAN, „URBAN II“, je izbral mesta, ki se soočajo s širokim spektrom socialnih in ekonomskih izzivov, vključno z brezposelnostjo (povprečno 17 % v URBAN II) in revnim mestnim okoljem.

URBAN II je podprl 70 programov v EU-15, ki zajema 2,2 milijona prebivalcev. Kohezijska politika je prispevala 754 milijonov €, skupni znesek, vključno z naložbami EU, pa je narasel na 1,6 milijarde € s financiranjem iz zadevnih držav in regij.

KAKŠNI SO DOSEŽKI?

- Usposabljanja se je udeležilo 108 000 ljudi, od katerih jih je bilo več kot pol iz ranljivih skupin. Pomagali so jim premagati nepismenost ter nadaljevati izobraževanje ali prvič vstopiti na trg dela.
- Učinek približno polovice programov (8 od 15 študij primera) je bil opazen v ponudbi dodatnih ali novih socialnovarstvenih storitev in virov. URBAN II se je izkazal kot bistven pri zagotavljanju boljših socialnih storitev (npr. z gradnjo in obnovo socialnih centrov, kjer so prebivalcem nudili informacije, nasvete, svetovanje ali drugo podporo).
- 247 varnostnih projektov za zmanjšanje kriminala na lokalni ravni. Ti projekti so vključevali cestne nadzornike, televizijo zaprtega kroga, urejanje krajine in ulično razsvetlavo v sodelovanju s skupinami iz skupnosti in sosedskimi stražami.
- 593 pobud za povečanje zmogljivosti skupnosti. V enem primeru (Burnley v Združenem kraljestvu) je posledično 134 ljudi začelo sodelovati pri upravljanju skupnosti.

Lokalni razvoj in lokalno partnerstvo

Zanimiv zaključek naknadne ocene pobude URBAN II je, da uspeh projekta ni bil odvisen od obravnavane tematike ali od določenega instrumenta. Uspešne projekte sta zaznamovala lokalno vodenje in lokalno lastništvo. Izbrali so jih v skladu z lokalnimi potrebami, zavezali so se jim lokalni akterji in izvajali so se v partnerstvu z domačini. Neuspešni projekti so bili pretežno uvedeni od zgoraj, pri tem pa sta bila stopnja lokalnega lastništva in vključenost domačinov majhni.

Preko 80 % lokalnih partnerstev lahko označimo kot vključujoča, ki zajemajo širok spekter akterjev, kot so skupine iz skupnosti, zasebni sektor, agencije za zaposlovanje, ponudniki izobraževanja,

razvojne agencije, organi pregona in zdravstveno osebje. Prostovoljni sektor je prav tako poskrbel za okoli 10 % projektov in je bil vključen pri še več drugih projektih. To ima izjemno velike dolgoročne koristi v smislu izboljševanja zmožnosti lokalnih partnerjev za druge projekte.

Evropska unija je igrala vlogo pri povečanju zmogljivosti, nenazadnje prek mreže URBACT za izmenjavo izkušenj.

VEČ INFORMACIJ:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/expost_reaction_en.htm

URBAN II – izzivi in rešitve

Vsi programi so ponekod naleteli na znatne gospodarske, socialne in fizične težave. Čeprav je vsak imel različen lokalni okvir in znotraj tega raznolike izzive, se je veliko programov spopadalo s simptomi deindustrializacije (zapuščena zemlja, visoka stopnja brezposelnosti, majhna poslovna rast in s tem povezani socialni problemi).

Cilj programov je bil dotakniti se vseh teh izzivov na celosten in celovit način. Programe lahko razdelimo v dve veliki skupini:

- skupina socialne in gospodarske obnove, ki jo sestavlja 40 programov, osredotočenih posebej na eno ali (običajno) obe tematiki, z manjšimi vlaganji v fizično infrastrukturo;
- skupina fizične obnove, ki jo sestavlja 30 programov, osredotočenih zlasti na to tematiko, z manjšimi vlaganji v projekte gospodarske in socialne obnove.

Fizična obnova – URBAN II je pomagal preobrniti urbani propad, ustvaril je prometna vozlišča in novo prometno infrastrukturo, razvil je novo javno infrastrukturo (muzeje, knjižnice, otroške jasli) in izboljšal javne prostore. Večina teh sprememb je izboljšala podobo območja.

Gospodarska obnova – projekti so spodbudili podjetništvo in podprli ustanavljanje podjetij ter rast in razvoj (v manjšem obsegu) industrijskih lokacij. Pomoč ljudem pri iskanju zaposlitve je bil naslednji ključni vidik ukrepov URBAN II.

Socialna obnova – projekti so pomagali znižati stopnjo kriminala, izboljšati učinkovitost izobraževanja, izpopolniti znanja in spretnosti lokalnih prebivalcev in so na različne načine podpirali prikrajšane skupine (še posebej mlade).

Socialna izključenost je bila bistveni dejavnik, ki je vplival na življenja in možnosti več ključnih demografskih skupin v večini območij, zajetih v programu URBAN II. Ženske, mladi in starejši ljudje, pripadniki etničnih manjšin in prosilci za azil ter begunci so izkusili neko obliko socialne izključenosti in prikrajšanosti.

Orodje v boju proti izključenosti

Naknadna ocena navaja, da je večina programov URBAN podpirala projekte, ki so se ukvarjali z brezposelnostjo in pomanjkanjem možnosti za zaposlitev. Ker je bila v večini ciljnih območij stopnja brezposelnosti zelo visoka, so se tega glavnega problema lotili neposredno z naložbami v projekte usposabljanja, razvoja delovne sile, izobraževanja in izpopolnjevanja spretnosti.

Skoraj polovica programov je podpirala projekte, ki so obravnavali vprašanja kriminala, pri čemer je bilo relativno veliko projektov povezanih z bojem proti drogam, številna pa so bila tudi posredovanja s poudarkom na protisocialnem vedenju.

Približno tretjina programov je vsebovala projekte za povečanje zmogljivosti ter krepitev prostovoljnega sektorja in sektorja skupnosti. Projekti so te organizacije podpirali pri rasti in razvoju, da so postale stabilnejše in bolj trajnostne, saj bodo tako lažje učinkovito pomagale lokalnim skupnostim.

Veliko projektov se je osredotočilo na ciljne skupine v prikrajšanih skupnostih. V ključnih skupinah so bile ženske, etnične manjšine in (v manjši meri) mladi. Zato se je zdelo, da projekti prednost dajejo najtežje dostopnim v ciljnih skupnostih.

KAKO DELUJE – DORTMUND

Glavni izzivi so bili visoka stopnja brezposelnosti (še posebej med mladimi in migranti), revščina in tveganje izključenosti, nizka stopnja izobrazbe, neuravnoteženo gospodarstvo, podstandardni življenjski pogoji ter slaba zunanja podoba. Ciljno območje je bilo pod vplivom visoke stopnje fluktuacije prebivalstva, uspešnejši prebivalci so se izseljevali, njihova mesta pa so zasedle bolj prikrajšane skupine.

Večina sredstev je bila namenjena podjetništvu in zaposlovanju (42 %) ter fizičnim in okoljskim ukrepom (33 %), socialnemu vključevanju pa je bilo namenjenih 15 %. Glavne prednostne naloge so bile ustvarjanje in ohranjanje delovnih mest, izboljšanje strukture mest in stanovanjskega problema, razvoj trgovinskih, stanovanjskih in kulturnih objektov za prebivalce ter spodbujanje socialne kohezije.

Logika programa je bila trdna in s tesnimi povezavami med problemi, predstavljenimi v izhodiščni analizi, ter razvito strategijo. Študijo prednosti in pomanjkljivosti programskega območja je dopolnjevalo intenzivno posvetovanje z lokalnimi partnerji in prebivalci, študija pa je pomagala zagotoviti, da so programi močno odražali lokalne potrebe in pogoje.

SOCIALNA VKLJUČENOST ETNIČNIH MANJŠIN:

PRIMER ROMOV

Kohezijska politika pri izboljševanju življenjskih razmer in vključevanju manjšin igra pomembno vlogo. Podporo nudi s številnimi antidiskriminacijskimi politikami in politikami vključevanja ter ciljno usmerjenim financiranjem. Posebna pozornost je namenjena še posebej ranljivi romski skupnosti: nedavni koraki v korist Romov vključujejo ukrepe za lažji dostop do stanovanj, izobraževanja in začetnega kapitala ter informacijsko kampanjo.

Po Evropi so Romi izpostavljeni marginalizaciji, socialni izključenosti in rasizmu. Raziskave kažejo, da se Romi soočajo s težavami, kot so pomanjkanje uživanja pravic, na primer do osnovnih storitev in zaposlitve, pogosto pa je prisotno tudi nasilje zaradi rasnih predsodkov.

Kaj je na kocki?

V tem letu je Komisija objavila sporočilo „Socialno in ekonomsko vključevanje Romov v Evropi“, ki narekuje bodoče aktivnosti. Sporočilo navaja, da razmere Romov v Evropi zahtevajo nujno ukrepanje, zato poziva k „popolnemu socialnemu in ekonomskemu vključevanju“.

Dokument se jasno obvezuje k vključevanju Romov in pojasnjuje, da čeprav je bil v zadnjih dveh letih dosežen napredek, ki pri oblikovanju politik vprašanje Romov postavlja bolj v ospredje, morajo obstoječi instrumenti delovati učinkoviteje in celoviteje za dosego tega cilja.

Sporočilo določa številne konkretne ukrepe za vključevanje Romov. Ti zajemajo ciljno usmerjeno uporabo strukturnih skladov in vključevanje vprašanj Romov v okvir kohezijske politike.

VEČ NA TO TEMO:

Sporočilo o Romih

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52010DC0133:SL:HTML>

Stanovanjski problem – pomoč Romom z obsežnejšim financiranjem

Izboljševanje stanovanjskih razmer je ključni element aktivnosti v korist romskih skupnosti. Ugotovitve Agencije Evropske unije za temeljne pravice kažejo, da jih veliko živi v prenatrpanih kolibah in prikolicah v segregiranih območjih z omejenim dostopom do čiste vode, elektrike in odlagališč za odpadke. Ne soočajo se le z zdravstvenimi težavami zaradi slabih higienskih pogojev, temveč tudi s stalno izpostavljenostjo tveganju za prisilno izselitev.

Novi predpis prinaša upanje, da se bo to stanje lahko obrnilo na boljše z odpravo neuskklajenosti med razpoložljivimi možnostmi financiranja ESRR in posebnimi življenjskimi pogoji romskih skupnosti. Financiranje ESRR se bo s tem predpisom razširilo na stanovanjsko problematiko Romov v vseh državah članicah, do financiranja pa bodo upravičena tudi podeželska območja. Na voljo bodo sredstva za gradnjo novih hiš in obnovo že obstoječih.

Pilotni projekt vključevanja Romov: vsestranski pristop k vključevanju

Čeprav je stanovanjska problematika pomemben vidik vključevanja Romov, je za popolno vključitev potreben napredek tudi na drugih področjih. GD za regionalno politiko je sprožil pilotni projekt, ki vključuje več vidikov:

- Izobraževanje in varstvo v zgodnjem otroštvu spodbuja projekt „Za dober začetek (*Good Start*)“, katerega cilj je izboljšati dostop do izobraževanja in varstva romskih otrok do šestega leta starosti.
- S projektom, ki podpira zagotavljanje mikrokreditov – še posebej ženskam – za pomoč pri ustanavljanju podjetij, bo dosežena višja raven samozaposlitve.
- Za ozaveščanje o romskih vprašanih potekajo po Italiji, Romuniji, Albaniji in Bolgariji protirasistične kampanje, v katerih sodelujejo zvezdniki in so usmerjene predvsem v športne dogodke.

V državah EU po ocenah živi med 10 in 12 milijonov Romov, ki so tako največja etnična manjšina v Uniji.

PODPORA ES ZA IZBRANE PROJEKTE:

Izobraževanje in varstvo v zgodnjem otroštvu (Sklad za izobraževanje Romov): 1,9 milijona €

Samozaposlitev in mikro kredit (Fundacija Polgar): 1,4 milijona €

Informiranje in ozaveščanje (Mednarodna fundacija Spolu): 0,9 milijona €

EVROPSKA UNIJA IN ROMI, VEČ NA TO TEMO:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=518&langId=sl>

http://ec.europa.eu/regional_policy/themes/employment/index_sl.htm

REGIONALNI SKLADI PRISELJENCEM POMAGAJO PRI USTANAVLJANJU PODJETIJ

Arabski piškoti, tajska masaža, suši ... različna podjetja s skupno temo – žensko podjetništvo. Mikrofinančni institut z jugovzhoda Švedske, letošnji dobitnik nagrade RegioStars, priseljenkam pomaga ustanoviti lastna podjetja in prispeva k ciljem EU na področju regionalne konkurenčnosti in zaposlovanja.

„Imate zagon. Imate ideje. Želite voditi podjetje.“ Spletna stran na ta način privablja ženske, ki so izključene iz finančnega sistema, da ustanovijo lastna podjetja. V večini primerov so te ženske brezposelne in lahko izkoristijo finančno podporo v višini do 26 000 €. Poleg tega so na vsaki stopnji ustanavljanja podjetja upravičene do pomoči po meri.

Gonilna sila rasti

Preobrazba vloge žensk, ki so bile pred tem odvisne od socialne pomoči, v gonilno silo regionalne rasti je eden od izjemno pozitivnih vidikov instituta, ki se je odprl 11. septembra 2009. 80 žensk je sprejelo izziv, 15 od teh pa jih je že ustanovilo mini podjetje in ustvarilo 20 delovnih mest.

Kvalificirani poslovni svetovalci so ponudili pomoč ženskam, ki so imele malo možnosti za preboj na trg dela. Z njimi so vzpostavili osebni odnos, gradili motivacijo in jim vcepili občutek, da zmorejo. Ideje se razvijajo in rastejo v izvedljive poslovne načrte. Podporo pa nudijo tudi po ustanovitvi, da zagotovijo ne le preživetje, temveč tudi stabilnost in celo širitev.

Naložbe za obdobje treh let omogočajo Hranilnica Sormlands, banka JAK Members Bank in Ekobanken, pokrivajo pa štiri okrožja – Sodermanland, Ostergötland, Västmanland in Stockholm.

Mikrofinančni institut (MFI) je od ESRR prejel 340 000 € za obdobje treh let.

ODPRTA VRATA

Za ženske, ki niso navezovalle stikov, ki nimajo kreditne zgodovine in izkušnje z vodenjem podjetja, lahko majhno posojilo predstavlja sprožilec za začetek izvajanja ideje. Tako je bilo v primeru Kholoud Yamani. Ga. Yamani je iz Jordanije, na Švedsko pa se je priselila leta 2003. Vendar kljub diplomi iz fizike in 14-letnim izkušnjam v Združenih narodih ni mogla premagati ovir pri ustanavljanju malega podjetja na Švedskem.

Tisti, ki ne govorijo tekoče švedsko in so odvisni od socialne pomoči, nimajo dostopa do finančnih trgov na Švedskem. Ga. Yamani ni vedela, kje začeti, in se je spopadala s težavami, dokler ji mestni svet ni priporočil, da naj se obrne na MFI.

Po prvem pogovoru se je vse spremenilo. Vrata so se odprla. Banka JAK Members Bank ji je odobrila posojilo v višini 10 000 €. S tem denarjem si je ga. Yamani kupila vso potrebno opremo in si začela iskati stranke. Sedaj prodaja piškote s suhimi datlji, narejene po receptih iz domovine Jordanije. Največji preboj zanjo je predstavljala ponudba, da naj podvoji svojo proizvodnjo in svoje piškote prodaja v enem od največjih supermarketov na Švedskem. Njena proizvodnja se je povzpela z 200 na 700 piškotov na dan.

Na podlagi triletnega načrta spremljanja še vedno prejema podporo iz MFI, ki ji pomaga pri vseh vrstah pravnih in finančnih zadev. Podjetje je lahko tudi razširila in zdaj ponuja tudi storitve čiščenja.

Podobni zgodbi pripovedujeta tudi Tajka Thitapha Ekberg, ki je odprla masažni salon, in Wannamon Lofgren, ki je v centru Katrineholma odprla prvo suši restavracijo.

VEČ NA TO TEMO:

Več o tem projektu lahko najdete na:

<http://www.mikrofinansiering.se/>

NOVA ORODJA EU ZA ZADOVOLJITEV POVPRAŠEVANJA PO MIKROKREDITIH

Več institucij EU je združilo moči, da bi zapolnile vrzeli pri zagotavljanju mikrokreditov podjetnikom, ki se ne štejejo za bančno primerne.

Veliko tistih, ki želijo ustanoviti ali nadalje razviti lastno podjetje, si ne more zagotoviti dovolj garancij za pridobitev običajnega bančnega posojila. Posledično je kratkoročna potreba po sredstvih v obliki mikrokredita – posojila do višine 25 000 € – ocenjena na 700 000 novih posojil, ki skupaj znašajo okoli 6,3 milijarde €.

Predstavitev ukrepa JASMINE ...

Odgovor Generalnega direktorata za regionalno politiko na te potrebe je novi instrument, imenovan JASMINE (*Joint Action to Support Microfinance Institutions*, Skupni ukrep za podporo mikrofinančnih institucij). Instrument, ki sta ga skupaj pripravila skupina Evropske investicijske banke (EIB) in Evropski parlament, ponuja tako financiranje kot tudi tehnično pomoč nebančnim mikrofinančnim institucijam (MFI). Zaradi povečanja njihovega števila ter razvoja sposobnosti in zanesljivosti obstoječih institucij bo imelo vedno več podjetnikov dostop do posojil, ki jim bodo omogočila, da svoje zamisli prenesejo v donosen posel.

Prva naložba je bila v okviru JASMINE podpisana septembra 2009. Skladu CoopEst s sedežem v Belgiji, ki zagotavlja mikrofinance MFI-jem v srednji in vzhodni Evropi, so bila dodeljena sredstva v višini 1,8 milijona €.

„Namesto, da bi ustvarjali nepotrebno konkurenco mnogim bančnim institucijam, ki zagotavljajo mikrokredite, poskušamo doseči sinergijo in zapolniti vrzeli tam, kjer banke ne morejo ukrepati zaradi visokih stroškov spremljave mikropodjetnikov,“ razlaga Philippe Delvaux, koordinator ukrepa JASMINE na GD za regionalno politiko. „Treba je omeniti, da našo pobudo [...] bančni sektor spremlja z zanimanjem.“

Nova pobuda, ki dopolnjuje ponudbo mikrokreditov, ki jo ponuja instrument JEREMIE (*Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises*, Skupna evropska sredstva za mikro in srednja podjetja), vključuje pilotno fazo z omejenim številom MFI-jev. Kot prvi korak je ekipa JASMINE, ki je bila ustanovljena znotraj Evropskega investicijskega sklada (EIS), izbrala 15 institucij, ki želijo izboljšati ali razširiti svoje storitve. Skoraj dvakrat toliko jih bo lahko koristilo tehnično pomoč v letu 2011, drugi poziv pa bo EIS sprožil v zadnjem četrletju tega leta.

Izbrani MFI-ji bodo deležni ciljno usmerjenega izobraževanja, ki bo sledilo oceni, ki jo bo izvedla specializirana bonitetna agencija, ki se bo osredotočila na štiri področja: vodenje, finančno upravljanje, kakovost informacijskih sistemov in obvladovanje tveganj. Prav tako bodo lahko koristili storitve poslovne podpore, kot so spletna baza podatkov, nasveti za dobro prakso in dostop do nabiralnika z odgovori na vprašanja glede JASMINE in mikrokreditov. Prostovoljni kodeks ravnanja za MFI-je je še v izdelavi. „Čeprav ni obvezen, bi radi, da postane referenčni priročnik za MFI-je,“ pravi Delvaux.

Za pilotno fazo so bila namenjena sredstva iz različnih virov v višini okoli 55 milijonov €.

... in PROGRESS

Instrument z dopolnilnimi funkcijami je v postopku nastajanja. Mikrofinančni instrument PROGRESS, ki ga je sprožil Generalni direktorat Komisije za zaposlovanje, socialne zadeve in enake možnosti, bo dopolnjeval instrument JASMINE s povečanjem ponudbe posojil za nezaposlene osebe, ki želijo ustanoviti lastno podjetje, osebe, ki jim grozi brezposelnost, in ranljive skupine.

Prvi sveženj sredstev bo na voljo finančnim posrednikom, da bodo odobrili posojila upravičencem, ostali finančni produkti pa bodo sledili. V nasprotju z JASMINE je PROGRESS odprt tako za banke kot tudi nebančne institucije.

PROGRESS bo v obdobju 2010–2013 zagotovil do 100 milijonov € in pričakovati je, da bo ustvaril multiplikacijski učinek. Instrument naj bi začel delovati do konca leta 2010.

VEČ NA TO TEMO:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=836&langId=sl>
http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/micro_en.htm

PRIMER NEGE V SKUPNOSTI

Z regionalnimi skladi se odrasli usposabljaajo za negovalce starejših v Španiji

Po Evropi več kot milijon otrok in odraslih živi v zavodih. Ta številka se bo še povečala, saj se prebivalstvo stara. Vendar pa veliko strokovnjakov meni, da dolgotrajno bivanje v zavodih posameznikom škodi. In od tu izvira težnja po „deinstitucionalizaciji“ in negi, ki bi bolj temeljila na skupnosti, kar priporoča Evropska komisija in kar bodo kmalu podprli strukturni skladi EU.

Akademiki in strokovnjaki pravijo, da lahko ljudje, ki dalj časa živijo v zavodih, utrpijo socialno in psihološko škodo – tudi v dobro financiranih in dobro vodenih zavodih. Posebno skrb zbujajo majhni otroci v zavodih, saj so izpostavljeni tveganju za slabši razvoj možganov in ovirano fizično rast.

Ena rešitev je omogočiti ljudem, ki so tradicionalno nastanjeni po zavodih, da uživajo bolj „normalno življenje“ v skupnosti, kar naj bi podprle ciljne storitve. To priporočajo številni mednarodni organi in nevladne organizacije. S tem se strinja tudi Evropska komisija, ki se je septembra 2009 v izvedenskem poročilu dotaknila zapletenega vprašanja reforme institucionalnega varstva.

EU pripravljena na financiranje deinstitucionalizacije

Poročilo Špidle, ki je ime dobilo po nekdanjem češkem komisarju EU za socialne zadeve, je vključevalo osem priporočil Evropski komisiji in državam članicam, kako najbolje izvesti proces deinstitucionalizacije. Jasno je priporočilo, da naj strukturni skladi EU kot prednostno nalogo določijo vlaganja v storitve na osnovi skupnosti in ne v institucije. Zdaj v Komisiji na široko razpravljajo o posledicah.

GRČIJA PRIGANJA K PSIHIATRIČNI REFORMI

Do 80. let prejšnjega stoletja je bil grški sistem duševnega zdravja institucionalen, centraliziran in mu je primanjkovalo ustanov za osnovno zdravstveno varstvo in rehabilitacijo. Psihiatrično nego so v glavnem nudili v devetih psihiatričnih bolnišnicah, kjer je bilo nastanjenih do 9 000 duševnih bolnikov. Toda te institucije niso uspeli ponuditi moderne nege, ki so jo ljudje potrebovali, kot je poudarila mednarodna skupina izvedencev.

Grška vlada je začela reformirati svoj sistem psihiatrične oskrbe skladno z uredbo EU št. 815/84. Cilji so vključevali deinstitucionalizacijo, nov sistem nege v skupnosti in več usposabljanja psihiatričnega osebja. Štiri psihiatrične bolnišnice so zaprli in ustvarili nove zavode. Toda pomanjkanje sredstev, demoralizirano osebje in ostale težave v grškem sektorju psihiatrične oskrbe ogrožajo dolgoročno reformo.

Kdo je zraven?

Bolgarija deinstitucionalizira oskrbo svojih sirot, ne da bi čakala na to, da se politika EU izjasni glede tega vprašanja. Leta 2009 je devet ministrov združilo moči in koordiniralo skupino za novo oskrbo otrok. Februarja je država odobrila strategijo za oskrbo otrok, ki se osredotoča na deinstitucionalizacijo.

V sklopu novega državnega 10-letnega akcijskega načrta je cilj oblikovati storitve na osnovi skupnosti in ustanove za okoli 7 000 otrok in mladostnikov, kot so centri za dnevno oskrbo invalidnih otrok. V ta namen se že vlagajo nacionalna sredstva, EU pa je zdaj odobrila tudi večletno financiranje EU v višini 25 milijonov € iz ESRR in 14 milijonov € iz ESS, da bo podprla ta proces reforme.

Po zgledu romunske izkušnje z deinstitucionalizacijo, ki je v dveh desetletjih zmanjšala število otrok v zavodih za 90 %, se Bolgarija čuti pripravljena za to veliko nalogo. „Na kocki je kakovost življenja nekaterih naših najranljivejših državljanov, zato si neuspeha ne moremo privoščiti,“ pravi Nadia Shabani, direktorica bolgarske Agencije za zaščito otrok, ki je glavna tehnična gonilna sila procesa.

VEČ O POROČILU ŠPIDLE:

<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=3992&langId=en>

VLAGANJE V MLADE PREKO MEJA

Mladi iz prikrajšanih četrti v Medwayju na jugovzhodu Anglije in Dunkirku na severu Francije so dobili priložnost, da izboljšajo kakovost svojega življenja in si s pomočjo programa Acces povečajo možnosti za zaposlitev.

Projekt Acces pokriva obdobje 36 mesecev in se konča novembra 2011. ESRR je projektu namenil 509 947,33 €, kar predstavlja 50 % celotnega proračuna v višini 1 019 912,60 €.

Krepitev vloge in položaja mladih je cilj, ki sta si ga zastavila mestni svet Medwayja in mestna skupnost Dunkirk, ko sta leta 2007 sprožila projekt Acces. Poleg spodbujanja želje po urbani prenovi in medgeneracijskih stikih je namen projekta v teh dveh skupnostih ustvariti ozračje medsebojnega zaupanja in upanja. Zadevne prikrajšane četrti vključujejo Medway ter še posebej White Road Estate in Wayfield, kjer narašča število mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo (*Not in Education, Employment or Training*, NEET). Francoska ustreznica, prav tako naraščajoči trend, se imenuje JAMOs, Jeunes À Moindres Opportunités. Ko bodo mladi dobili večjo vlogo pri odločanju o tem, kaj se bo dogajalo v njihovi četrti, bodo dobili občutek lastništva in, kar je prav tako pomembno, občutek ponosa.

Učenje za življenje

Program vključuje lekcije in praktične vsebine v zvezi z razvojem skupnosti in državljanstvom. Pokrite so naslednje teme: kuhanje, osnove elektrike, IT, cestnoprometni predpisi, orientacija, spretnosti po programu „Outward Bound“ in razvoj skupnosti.

Prav tako bodo prek praktičnih pogovornih učnih ur v francoščini/angleščini mladi lahko spletli vezi z mladimi na drugi strani Kanala ter se naučili več o njih in njihovi kulturi. Skupaj bodo naredili video posnetek svojih aktivnosti.

Načrtovanje za prihodnost

Prednostna naloga projekta Acces je tudi strokovni razvoj, še posebej v času priprav na olimpijske igre 2012. Mlade bodo naučili razvrščanja športnikov, prve pomoči in upravljanja dogodkov, da bodo dobro usposobljeni in bodo lahko svoje organizacijske ter jezikovne spretnosti v času olimpijskih iger dobro uporabili.

Starševstvo z izkušnjami

Vzgajanje družine nikoli ni lahko, vendar je to še težje, če si mlad in prihajaš iz neurejenih razmer. Zato bodo izkušeni starši v sklopu projekta svoje izkušnje delili z mladimi. Mlade in izkušene starše spodbujamo, da se redno srečujejo ter združijo znanje in izdelujejo brošure z informacijami ter video posnetke, ki se lahko nato posredujejo naprej.

Ustvarjalnost brez meja

Poleg športa lahko tudi umetnost združuje ljudi ne glede na njihovo ozadje, starost ali kulturo. S pomočjo strokovnjakov so mladi vključeni v razne predstave, da poživijo socialno mrežo in razvijejo večje zanimanje za umetnost.

VEČ NA TO TEMO:

<http://www.acces2seas.eu>

22-letni sodelujoči:

” Na tečaju sem pridobil neprecenljive spretnosti v umetnosti in oblikovanju, kot je izdelava muzeja v kovčku! Prav tako sem sodeloval v precej drugih aktivnostih – IT podpora, diplomacija, tek in igranje bobnov. Bilo je fantastično in zaželel sem si biti v središču zanimanja! Najprej sem nameraval sodelovati kot prostovoljec, na koncu pa sem polno sodeloval. “

Kulture in generacije se združujejo skozi performans umetnost

RAČUNALNIŠKA PISMENOST – OKNO V PRIHODNOST

Ko se je leta 2002 začela pobuda Langas į ateitį, je le majhen del Litve imel internet, natančneje 11 %. Torej ni presenetljivo, da je bila tudi računalniška pismenost nizka. Od takrat se je pokritost z internetom povečala, z njo pa tudi število računalniško pismenih oseb. S podporo sredstev iz zasebnih podjetij (ustanovitelji Langas į ateitį) in Evropskega socialnega sklada je pobuda Langas į ateitį uspelo v veliki meri zapolniti digitalno praznino v Litvi.

Od leta 2002 je bila 75 000 Litovcem dana priložnost, da se udeležijo brezplačnih tečajev računalniške pismenosti. Eden od pomembnejših tečajev je potekal med letoma 2006 in 2008 ter se je imenoval „Osnove računalniške pismenosti za litvanskega e-državljana (*Computer Literacy Basics for a Lithuanian E-citizen*)“. Starejši, invalidi in ljudje, ki živijo v odročnih predelih, so to priložnost izkoristili, tečaj pa je zaključilo preko 50 000 odraslih.

Projekt računalniške pismenosti je od Evropskega socialnega sklada prejel 2 milijona €.

Univerzalni dostop, univerzalni interes

„Vesela sem, da znam iskati informacije in razširiti svoje znanje. Še posebej imam rada nauke o poeziji, ki sem jih našla na spletu. Vse lahko najdem, celo rože,“ pravi Ina Laurinaityte, upokojenka iz Litve, ki je učinkovito pokazala svojo sposobnost učenja stvari, ki jo zanimajo.

Ta primer so poleg številnih drugih omogočile aktivnosti zaveznišтва Langas į ateitį, ki so jih začeli socialno odgovorne družbe, banke ter telekomunikacijska in IT podjetja. In medtem ko nekateri internet uporabljajo le za zabavo, drugi dokazujejo, kako pozitiven vpliv ima lahko na poslovanje.

Ideja, ki stoji za pobudo, je bila spodbuditi gospodarsko rast in izboljšati življenjski standard v Litvi ter povečati konkurenčnost te države v Evropi in širše.

Veselje do učenja

Ustanovitev brezplačnih javnih internetnih dostopnih točk je bil prvi korak projekta Langas į ateitį. V sodelovanju z Ministrstvom za notranje zadeve je bila vzpostavljena mreža preko 800 dostopnih točk, ki je delovala do leta 2008. Ta razvoj je pomagal,

da so si lokalni prebivalci, še posebej tisti iz oddaljenih območij, izboljšali svoj položaj. V sodelovanju z lokalnimi občinami je bilo v okviru projekta mogoče dostopne točke vzpostaviti v knjižnicah, na poštah, v šolah, bolnišnicah in lokalnih vladnih službah. Vsaka točka je bila opremljena z dvema do petimi računalniki.

Od marca 2006 do avgusta 2008 so med izvajanjem tega projekta v vseh 60 občinah v Litvi potekali posebni tečaji računalniške pismenosti in osnov interneta. Tako je 50 400 oseb, starih najmanj 16 let, dobilo priložnost, da izboljšajo svoje znanje IT in si posledično povečajo možnosti za zaposlitev. Največ od njih je bilo žensk.

Ko se je projekt „Osnove računalniške pismenosti za litvanskega e-državljana“ bližal koncu, je postalo jasno, da si nekateri sodelujoči želijo še bolj izpopolniti svoje novo pridobljeno znanje. S pomočjo Microsoftovega programa Neomejene možnosti (*Microsoft Unlimited Potential*) se je projekt še razširil in zgradil shemo učenja na daljavo imenovano „Sodobni načini pridobivanja znanj s področja IKT“ (*Modern Ways of Acquiring ICT Knowledge*). Ta shema obsega štiri spletne e-tečaje s področja IKT. Od leta 2008 se je na enega od teh spletnih tečajev prijavilo okoli 8 000 ljudi.

VEČ NA TO TEMO:

<http://www.langasiateiti.lt/index.php/en>

„Po programih računalniške pismenosti in po širitvi internetnega omrežja lahko običajni državljani vzpostavljajo stike, ne da bi zapustili dom, na spletu lahko prebirajo časopise, prenašajo informacije, izvajajo plačila in spremljajo lokalne storitve,“ pravi Zigmantas Janciauskis iz litvanske zveze za telesno prizadete osebe.

ROBOTDALEN – PAMETNI POMOČNIKI ZA SAMOSTOJNO ŽIVLJENJE

Robot priključuje podobo neosebni, futurističnih strojev. Toda večina robotov, ki so jih razvili in testirali v osrednjem delu Švedske, v „Dolini robotov“ (RobotDalen), bo za vedno spremenila mnenje ljudi o robotih. Novi roboti za pomoč uporabnikom s posebnimi potrebami lahko izboljšajo kakovost življenja starejših in invalidov – naraščajoča populacija, ki se pogosto znajde na robu evropske družbe.

Dolina robotov, ki se razteza preko 100 km, je vodilni evropski center za robote, ki združuje raziskovalce, razvijalce, proizvajalce in akademike. Specializiran je za izdelavo robotov za industrijo, logistiko in zdravstvo, podpira pa ga švedska vladna agencija Vinnova ter razne švedske oblasti, univerze in zasebni sektor.

Krovni projekt bo potekal do leta 2013, prejema pa dodatna sredstva iz Evropskega sklada za regionalni razvoj z namenom ustvariti vsaj pet novih izdelkov in pet novih operacij ali družb v finančnem obdobju, ki se konča leta 2010. V domači regiji je bilo že okoli 150 malih podjetij seznanjenih s prednostmi robotike in avtomatizacije. S financiranjem EU je Dolina robotov postala prepoznavnejša in se povezala s podobnimi evropskimi grozdi.

Projekt združuje državne in meddržavne izdelovalce robotske opreme in s tem tesno sodeluje z uporabniki, kot so bolnišnice, da testira novo razvite izdelke. Zdaj je že na več kot pol poti k prvotnemu cilju, ki je bil ustvariti 30 novih operacij ali podjetij na področju robotike ter ustvariti 30 novih izdelkov.

Roboti za zdravstveno nego

Nekaj zadnjih robotov v okviru projekta je bilo izdelanih z namenom zagotavljanja dobre kakovosti življenja starejšim osebam in invalidom s tem, ko jim omogočajo socialno povezanost in izboljššan položaj in/ali neodvisno življenje na domu. „V pristopu k zdravstvu svoje delo vidimo bolj v smislu ljudi in ne robotov,“ pravi Erik Lundqvist, generalni direktor Doline robotov.

Kot pravijo v Japonskem združenju robotske industrije (*Japan Robot Association, JARA*), lahko „servisni roboti“ (ki vključujejo robote za osebno, medicinsko in zdravstveno uporabo) na svetovnem trgu računajo na okoli 24,35 milijard € do leta 2020, kar je več kot dvakrat večja številka kot na trgu izdelave robotov. V Dolini robotov menijo, da bodo k rasti na področju industrije servisnih robotov v tem desetletju največ prispevala področja osebne/medicinske/zdravstvene nege.

NEKAJ PRIMEROV INOVATIVNE ROBOTIKE

Lani je bil na trgu predstavljen „Bestic“, ki pri jedi pomaga ljudem z omejenim gibanjem rok. Kompaktna namizna robotska roka ima na koncu žlico ali klešče in jo lahko upravljate z gumbi ali krmilno ročico. Naslednja uporabna naprava, ki se še razvija, je „Giraff“, mobilni robot, ki ljudem omogoča komunikacijo z drugimi osebami prek dvosmernega komunikacijskega monitorja. „Družini, prijateljem in negovalcem omogoča, da obiščejo starejše na domu kar prek interneta, kot bi si gledali iz oči v oči,“ pravi Maria Gill, medicinska sestra in vodja projektov na oddelku IKT za pomoč starejšim.

Pametni roboti so ključnega pomena pri delu s starajočo se populacijo. „Genesis“ je stroj, ki so ga pred kratkim predstavili na trgu. Ljudem pomaga pri obnovi mišic po bolezni ali nesreči. „Zoom“ je električni invalidski voziček, s katerim se uporabniki lahko pomikajo po stopnicah navzgor ali po neasfaltiranem terenu. Da bi še izboljšali učinkovitost zdravstva, projekt dela tudi na robotu „RobCab“, ki bo medicinskim sestram pomagal pri nalogah, kot je preoblačenje bolnišničnih postelj.

Največ 850 000 € letno je ESRR namenil za projekt Dolina robotov (*Robot Valley*) v obdobju od leta 2008 do 2010.

VEČ NA TO TEMO:

www.robotdalen.org

Edinstvena zasnova šasije omogoča širok nabor funkcionalnih vaj

VKLJUČEVANJE ROMOV – KAMPANJA ZA SPREMEMBO

Kako naj kampanja za vključevanje Romov postane učinkovita? Kako ugotoviti, v čem je težava, in kako to težavo rešiti? In kar je najbolj pomembno, kako se lahko nekdo prepriča, da je to povezano s politično aktivnostjo – ustvariti in ohraniti razmere za spremembo?

Mednarodna fundacija SPOLU, nizozemska nevladna organizacija z več kot desetletnimi izkušnjami v ustanavljanju romskih organizacij, združuje organizacije Center za politiko Romov in manjšin (*Policy Center for Roma and Minorities*) iz Romunije, albansko Roma Active Albania in Integro iz Bolgarije.

Skupaj sodelujejo v pilotnem projektu, ki odgovarja na ta in ostala vprašanja. Projekt bo potekal v štirih državah pod pokroviteljstvom mreže Osnovna evropska romska organizacija (*European Roma Grassroots Organisation, ERGO*).

Namen „pilotnega projekta“ je testirati izvedljivost določene aktivnosti ter oceniti njeno uporabnost. Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini in dobrem finančnem poslovanju dovoljuje, da Komisija izvaja te projekte na zahtevo Parlamenta.

Napad na stereotipe

Kampanje se bodo v javnosti, med tvorci politik in v romskih skupnostih dotaknile stereotipov o Romih. Cilj ni le obravnavati tega odnosa, temveč tudi mobilizirati romske skupnosti in povečati njihovo vlogo, da se bodo spremenile okoliščine, ki oblikujejo njihovo prihodnost.

Eden od glavnih ciljev je razviti kampanjo, ki bo dvigala zavest – z modeli, metodami in sporočili. To bo pomagalo pri merjenju učinka kampanje in pri ponovitvi kampanje drugje. SPOLU namerava vlagati tudi v človeške vire prek razvojnega programa za mlade romske strokovnjake (*Young Roma Professionals*).

Kako posredovati sporočilo?

V Romuniji bo Center za politiko Romov in manjšin s filmi poskušal doseči širšo javnost. Cilj je okrepiti vlogo in položaj mladih ter jih odvrniti od enega najhujših romskih getov v Bukarešti – Ferentari. Prednostna naloga je prekiniti izključenost in stigmatizacijo, s čimer so okužene njihove soseske. Otroke iz te soseske spodbujamo, da raziščejo alternative za prihodnost. Dokumentarni film o življenju v Ferentariju nastaja v tesnem sodelovanju z nagrajenim romunskim produkcijskim podjetjem Strada.

V Romuniji in Italiji bodo kampanje, ki bodo osredotočene na športne dogodke, v širši javnosti širile pozitivna sporočila. Ta element stremi k dolgotrajni zavezanosti športnih organizacij k temu, da bodo pomagale odpraviti protiromska čustva. Center za politiko Romov in manjšin bo pri tem sodeloval z drugimi skupinami, kot je Unione Italiana Sport per Tutti (UISP).

V Albaniji in Bolgariji bo poudarek na spodbujanju lokalnih in regionalnih oblasti, da se bodo romskih vprašanj lotevale bolj resno. Lokalne oblasti romska vprašanja zelo pogosto obravnavajo zgolj površinsko. Poleg tega pa je veliko Romov postalo pasivnih in se jim to zdi „normalno“. Posledično romske skupnosti redko zasedajo enakovredne položaje v občinskih politikah.

Poslanstvo albanske organizacije RAA in bolgarske Integre pa je v sodelovanju z lokalnimi romskimi skupnostmi, občinami in regijami spodbuditi integrirane pristope k vključevanju Romov. Pričakovani rezultat je uveljavitev Romov kot enakovrednih zainteresiranih strani pri oblikovanju in izvajanju politik.

VEČ NA TO TEMO:

www.ergonetwork.org

Ta projekt financira pilotni projekt „Vseevropsko usklajevanje metod za vključevanje Romov“ – vključevanje Romov v sklopu „Razširjanje informacij in ozaveščanje“.

Potekal bo od 5. junija 2010 do 5. decembra 2011.

Sredstva ESRR znašajo 989 140 €

Nacionalno financiranje znaša 175 000 €

Celotni proračun je 1 164 140 €

CILJNA SKUPINA – NAJBOLJ PRIKRAJŠANI NA MADŽARSKEM

Začel je potekati eksperimentalni program za hiter zagon razvoja v okoli 30 „mikroregijah“ po Madžarskem. Ta s pomočjo velike udeležbe lokalnih skupnosti in finančne podpore EU financira na stotine infrastrukturnih, okoljskih, prometnih in turističnih projektov.

Program za najmanj razvite mikroregije (PNRM) pomaga najbolj prikrajšanim mikroregijam, večinoma na severovzhodu, jugu in jugozahodu države. Ta program se osredotoča na gospodarski razvoj, zaposlovanje, izobraževanje in vključevanje Romov, pri tem pa inovativno združuje vrsto različnih financiranj in operativnih programov.

Celoten proračun programa: financiranje v višini 340 milijonov €

Evropski sklad za regionalni razvoj in Evropski socialni sklad skupaj prispevata 85 % za programsko obdobje od leta 2007 do 2013, financiranje s strani Madžarske 15 %

Program in njegovi cilji so usmerjeni v brezposelnost, revščino, segregacijo in diskriminacijo. V najbolj kriznih mikroregijah na Madžarskem živi 10 % prebivalstva, en prebivalec od treh pa pripada romski skupnosti. Nadaljnji izzivi so pomanjkanje gospodarske aktivnosti, pomanjkanje šol, migracija delovne sile in naraščajoči dolgovi.

V okviru prvega nacionalnega razvojnega načrta (2004–06) je Madžarska za mnogo teh mikroregij priskrbela nadpovprečno veliko sredstev. Vendar pa rezultati niso bili spodbudni, nacionalne oblasti pa so spoznale, da bodo potrebni dodatni ukrepi. Tako se je uveljavil PNRM, kompleksen razvojni program, ki je namenjen 33 najmanj razvitim mikroregijam na severu Madžarske, na jugu in severu Velike madžarske nižine ter v južnem Podonavju.

Finančna sredstva PNRM se razdeljujejo prek treh madžarskih nacionalnih operativnih programov (regionalna, socialna prenova in socialna infrastruktura). Ena tretjina je razdeljena enakomerno, ena tretjina je odvisna od števila prebivalcev v mikroregiji (med 11 000 in 72 000) ter ena tretjina od števila naselij v mikroregiji (med štiri in 49). Finančna sredstva v ta program prispevajo tudi nekateri drugi nacionalni instrumenti.

Teritorialni pristop, načrtovanje na podlagi virov

Program ima pisarno na Nacionalni razvojni agenciji (NDA) v Budimpešti. Poleg te pisarne sta v vsaki mikroregiji dva koordinatorja NDA, nekaj strokovnjakov in pomočnikov z lokalnih „pridruženih“ univerz. Ti so mikroregijam skupaj pomagali zasnovati projektni paket z različnimi integriranimi projekti na osnovi lokalnega razvojnega načrta in vsote, ki je bila namenjena posamezni mikroregiji.

Pri načrtovanju projekta je sodelovalo okoli 5 000 ljudi, v vsaki mikroregiji pa so poudarjali vključevanje lokalnih skupnosti. „PNRM je edinstven na Madžarskem in predstavlja nov razvojni instrument ter za ciljno območje izbira mikroregije in ne bolj centraliziranih regij ali okrožij,“ pravi Frigyes Janza, koordinator PNRM.

Od 900 projektov, ki so jih izbrali organi upravljanja, se jih je začelo že okoli 250. Vključujejo gradnjo ali obnovo šol, vrtcev, zdravstvenih in socialnih ustanov ter avtobusnih postaj, pa tudi izboljšave objektov za odpadno in pitno vodo ter za preprečevanje poplav. Romskim skupnostim izven mest pomagajo z gradnjo boljših cestnih povezav, prav tako pa načrtujejo več glavnih regionalnih cest. Program pa tudi pomaga pri razvoju turizma v teh redko obiskanih mikroregijah s pomembnimi znamenitostmi kulturne dediščine.

VEČ NA TO TEMO:

www.nfu.hu

SPREMEMBE ESRR – ZMANJŠANJE BIROKRACIJE,

SPROŠČANJE SKLADOV

Medtem ko se Evropa opoteka zaradi učinkov finančnih kriz, se je EU lotila spreminjanja pravil, ki urejajo Evropski sklad za regionalni razvoj z namenom poenostavljanja pravil upravljanja strukturnih in kohezijskih skladov. Panorama raziskuje možne učinke na prizorišču.

Ključni del Evropskega načrta za oživitev gospodarstva

Trajajoča gospodarska kriza je načela zaupanje podjetnikov, povečala je število brezposelnih in zelo obremenila javne finance. Še posebej kar se tiče zadnjega, ta pritisk na javni proračun pomeni, da vlade in regije težko zagotavljajo ustrezno financiranje, ki je osnovni pogoj za naložbe Evropskega strukturnega sklada.

16. junija 2010 je EU objavila nove ukrepe, ki so usmerjeni v poenostavitev pravil upravljanja strukturnih in kohezijskih skladov. Spremembe bi morale prispevati k lažjemu dostopu do skladov in pospešiti tok naložb v času, ko so javni proračuni pod pritiskom. Del ukrepov v boju proti gospodarski krizi predstavljajo dodatna predplačila v višini 775 milijonov €, ki bodo plačana nekaterim državam članicam, da se bodo lahko lotile trenutnih težav z denarnim pretokom.

Te nove spremembe so bile uvedene z namenom pomagati odpravljati likvidnostne težave ter zmanjšati obseg birokracije, da se olajša dostop do skladov. Pospeševanje izvajanja projekta v praksi bo v času krize pomagalo nacionalnim in regionalnim gospodarstvom.

Prek treh skladov kohezijske politike – Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), Evropskega socialnega sklada (ESS) in Kohezijskega sklada – bo 455 programov kohezijske politike v obdobju med letoma 2007 in 2013 vložilo skupno 347 milijard € v vse regije EU.

Ključne spremembe so:

- **Uvedba enotne zgornje meje 50 milijonov € za vse vrste velikih projektov, ki jih mora odobriti Komisija.**
Nova enotna zgornja meja bo na primer omogočala, da se bodo o manjših okoljskih projektih odločale države članice same, s čimer bo omogočila hitrejši začetek.
- **Velikim projektom omogočiti, da se bodo financirali iz več kot enega programa.**
Na primer gradnja velikega odseka avtoceste, ki poteka prek različnih regij, sedaj lahko sofinancira več regionalnih programov. Po prejšnjih predpisih to ni bilo mogoče.

- **Širitev uporabe finančnega inženiringa.**

Ustvarjanje možnosti za vzpostavitev namenskih instrumentov za večje izdatke za energetske učinkovitost in obnovljive vire energije.

- **Sprostitev obveznosti ohranitve naložb skozi petletno obdobje.**

Ti predpisi zdaj veljajo le za nekatere projekte, kot so projekti v sektorjih infrastrukture in produktivnih naložb. Ne veljajo za podjetja, ki gredo nenamerno v stečaj.

- **Poenostavitev predpisov o projektih, ki ustvarjajo prihodek (npr. cestnina na avtocestah ali projekti, ki vključujejo najem ali prodajo zemljišča).**

Da bi zmanjšali administrativno breme držav članic, bodo prihodki nadzorovani le do zaključka zadevnega projekta.

- **Dodatna predplačila v višini 775 milijonov €**

(4 % od ESS in 2 % iz Kohezijskega sklada) za države članice, ki so prejele posojilo v okviru sheme plačilne bilance Mednarodnega denarnega sklada ali so utrpeli znižanje BDP za več kot 10 %: ob upoštevanju teh dveh meril so te države Estonija, Latvija, Litva, Madžarska in Romunija.

- **Preložitev pravila za „razveljavitev dodelitve proračunskih sredstev N+2“.**

Če sredstva, dodeljena v letu 2007, niso bila porabljena do konca leta 2009, bodo v okviru N+2 samodejno vrnjena v proračun EU. Spremembe bodo dovoljevale, da bodo v letu 2007 dodeljena sredstva lahko potrošena v daljšem časovnem obdobju.

Te spremembe dopolnjujejo veliko število drugih pobud, ki so bile sprožene od začetka krize v sklopu Evropskega načrta za oživitev gospodarstva.

ZA VEČ INFORMACIJ:

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/recovery/

V vsaki številki Panorame je predstavljen razvoj dveh projektov z vidika tistih, ki ju vodijo. Ogledamo si dobre in slabe prave vodenja projektov, financiranih s sredstvi ESRR: ugotavljamo težave in se seznanjamo z rešitvami.

PROJEKT

1

VPOGLED V PROJEKT TRAJNOST

Dejstva in številke

V projekt Trajnost bo od januarja 2009 do januarja 2012 vloženi približno 2,3 milijona €.

Oblikovna vprašanja

Julija letos so bili postavljeni temelji za prototipsko zgradbo, ki lahko postane zlati standard za zgradbe prihodnosti. Za novi prototip je značilna energetska in stroškovna učinkovitost, uporabil pa bo strokovno znanje petih držav iz regije Baltskega morja.

500 strani dolga primerjalna študija, ki določa prakse, ki se uporabljajo na Danskem, v Nemčiji, Litvi, na Poljskem in v Rusiji, tvori osnovo za prototip novih zgradb. Namen tega projekta je, da mednarodni gradbeni industriji ponudi trajnostno cenovno dostopno alternativo.

„Če prijavi projekta nameniš dovolj časa, prihraniš čas pri njegovem izvajanju,“ pravi ga. Kiefel. „Ne smemo podcenjevati koristi, ki jih prinaša razprava o različnih nalogah in pričakovanjih med partnerji.“

Združevanje moči za povečanje vpliva

Prejšnjih nekaj mesecev projekta *Trajnost* je bilo posvečenih zbiranju informacij in poročanju o trenutnem stanju tehnološkega razvoja, administrativnim zadevam, pravnim postopkom, finančnim obetom in demografskim potrebam gradbenišva v državah, ki sodelujejo pri projektu.

Ugotovljene so bile podobnosti in razlike, da smo lahko določili, s kakšno verjetnostjo bo mogoče določene gradbene metode optimizirati in posledično uskladiti. Rezultat bo skupek smernic za energetska učinkovitost, trajnost, optimizacijo virov in nizke stroške življenjskega kroga.

Od smernic do arhitekturnih zasnov

V poletnem semestru je vodja projekta in predavatelj Klaus Rückert predaval na tehnološkem institutu v Berlinu, Josifas Parasonis pa na Tehniški univerzi Gediminas v Vilni. Namen teh predavanj je bil razviti prototip za trajnostno in energetska učinkovito stanovanjsko gradnjo.

Napredek v komunikaciji

Razumljivo je, da projekt takega geografskega obsega zahteva visoko stopnjo komunikacije med partnerji. Ga. Maria-Ilona Kiefel je razložila, da pisanje elektronskih sporočil ni bilo dovolj.

„Po naši delavnici v Vilni konec januarja smo se odločili, da bomo imeli redne video konference. To se je izkazalo za zelo učinkovito. Redno spremljanje in sodelovanje, ki je gradilo zaupanje, sta bili najpomembnejši zadevi v projektu *Trajnost*,“ je dodala.

Prožnost proti togosti

Medtem ko je bil napredek stalen, je projekt zaradi finančne krize trpel, ko so morali trije partnerji odstopiti. Ga. Kiefel je razkrila, da je bilo takrat stanje najslabše. Treba je bilo prestrukturirati določene naloge, da bi dosegli cilje projekta *Trajnost*.

V vsaki od petih sodelujočih držav ima projekt *Trajnost* tri partnerje – eno univerzo, eno upravo in eno podjetje. Zaradi krize je odstopil en partner v Nemčiji in dva na Poljskem.

V sklopu projekta je bila junija v St. Peterburgu organizirana vmesna mednarodna konferenca, kjer so partnerji naredili načrte za sodelovanje z ruskimi udeleženci.

VEČ NA TO TEMO:

http://www.longlife-world.eu/home_en.html

Medtem ko se bomo v naši naslednji številki posvetili Musikparku in Centru za nanozdravje, v tej številki razkrivamo, kaj se dogaja z dvema drugima projektoma – konkurenčne zdravstvene storitve in Trajnost.

PROJEKT 2

VPOGLED V KONKURENČNE ZDRAVSTVENE STORITVE

Dejstva in številke

V projekt Konkurenčnih zdravstvenih storitev (*Competitive Health Services*) bo od januarja 2008 do konca leta 2010 vložen skoraj 1 milijon €.

Olajšanje življenja za oddaljene bolnike

Ledvični bolniki na daljnem severu bodo kmalu dočakali krajše čakalne dobe za naročanje pri zdravnikih, manj ambulantnim bolnikom pa bo treba iti na dobrih 300 km dolgo pot do bolnišnice Raigmore v Invernessu. Najnovejše storitve so določeni pregledi bolnikov na dializnem zdravljenju, ki bodo potekali prek preproste video povezave. Projekt Konkurenčnih zdravstvenih storitev učinkovito uporablja tehnologijo, da skrajša čase potovanja in čakanja – olajšanje za bolnike, ki živijo v odročnih predelih severne Evrope.

Koordinatorica projekta Minna Mäkinie mi je zadovoljna z dosedanjim napredkom. „Pravzaprav poskusno izvajamo več storitev, kot smo jih prvotno načrtovali,“ pravi o projektu, ki zajema Finsko, Irsko, Norveško, Švedsko in najbolj oddaljene regije Škotske. Na teh območjih je gostota prebivalstva okoli 3,5 na km².

Daleč preko tradicionalne nege

Od zadnje posodobitve projekta je bilo že veliko doseženega. Tu je le nekaj primerov novih storitev, ki so se uveljavile.

Dializna enota v bolnišnici Raigmore v Invernessu je zdaj prek video povezave povezana s splošno bolnišnico Caithness v Wicku (približno 180 km stran) in tako lahko pomaga naraščajočemu številu ledvičnih bolnikov v bolnišnici Caithness. To povezavo lahko uporabljajo tudi medicinske sestre, saj se lahko s specialisti posvetujejo o zdravljenju svojih bolnikov.

Univerzitetna bolnišnica Oulu zdravi bolnike z različnimi ranami in razjedami na nogah v oddaljenem zdravstvenem domu prek video povezave z visoko ločljivostjo. Ti bolniki se lahko posvetujejo z dermatologi, plastičnimi kirurgi in osebjem za zdravljenje ran. Z osebjem za zdravljenje ran pa se lahko posvetujejo tudi negovalci na domu. To storitev so bolniki pozdravili, saj jim ni treba več na dolgo in včasih tudi bolečo pot do bolnišnice ali zdravstvenega doma.

Moderno zdravstvo zahteva moderna sredstva

Projekt je bil deležen določenega deleža ovir – predvsem tehničnih omejitev. Ga. Mäkinie mi je razložila, da včasih obstoječa IT infrastruktura ne podpira novih storitev. Zvok in kakovost slike na Škotskem sta na primer okrnjena v primeru ISDN povezav z majhno pasovno širino. In ker je zdravstvo dostavljeno na dom, morajo bolniki imeti hitro širokopasovno povezavo, ki pa jo starejši pogosto nimajo.

Usklajevanje multidisciplinarnih ekip je prav tako predstavljalo izziv. Projekt zaposluje veliko že tako zaposlenih strokovnjakov – zdravnike, medicinske sestre, zdravstvene delavce, osebje za IKT in administrativno osebje –, zato je dodatno težavo predstavljalo usklajevanje urnikov. K temu pa prispeva tudi mednarodna razsežnost. Pomembno je bilo zagotavljanje pretoka informacij med partnerji, ki se dobijo samo dvakrat letno. Za go. Mäkinie mi je to predstavljalo eno najbolj nagrajujočih vidikov projekta – imeti možnost deliti svoje znanje in se učiti od ostalih partnerjev ter izvajati primerjalne analize. Mednarodna razsežnost je prispevala k analizi uspeha in izvedljivosti pilotnih e-storitev, saj so podatke skupno uporabljale partnerske države. To lahko pomaga pri nadaljnjem razvoju novih storitev na skrajnem severu.

Če bi ga. Mäkinie mi svetovala drugim v podobnem položaju, bi svetovala skupno izdelavo načrta za izvajanje, s katerim bi se vsi strinjali, da bi bila tako zagotovljena popolna predanost doseganju raznih ciljev. Zdaj pa izziv predstavlja utrjevanje poti trajnostnim storitvam, ki bodo trajale dlje od projekta Konkurenčnih zdravstvenih storitev.

VEČ NA TO TEMO:

www.ehealthservices.eu

REGIJE ZA GOSPODARSKE SPREMEMBE – VZPOSTAVLJANJE TRAJNOSTNE RASTI

V središču razprave na letni konferenci pobude Regije za gospodarske spremembe (20.–21. maja 2010) so bila bolj zelena mesta za Evropo in trajnostne rešitve na področju energije ter informacijske in komunikacijske tehnologije.

Konferenca se je skladno s svojo vlogo gonila inovacij in gospodarske modernizacije osredotočila na vprašanje, kako je mogoče rasti zagotoviti trajnost s pomočjo ciljno usmerjenih dejanj, poglobljenega sodelovanja kot tudi političnega konsenza.

„Kohezijska politika je edinstveno zasnovana, da prispeva k izpolnitvi ciljev EU za trajnostno rast,“ je dejal komisar za okolje Janez Potočnik v svojem ključnem govoru in obrazložil, da bi lahko bila gonilna sila konkurenčnejšega in bolj zelenega gospodarstva, ki bi učinkovito uporabljalo vire.

Konferenca je prispevala k doseganju tega cilja prek organiziranih delavnic in zagona lokalnih akcijskih načrtov, podelitve nagrade RegioStars 2010 ter zagotavljanja priložnosti za mreženje in izmenjavo dobrih praks.

Aktivne regije

Na številnih delavnicah so se iskali novi vidiki glede vročih vprašanj. Na področju trajnostnih rešitev informacijske in komunikacijske tehnologije je govornik Luc Soete iz mastrichtskega centra za raziskave in usposabljanje UNU-MERIT Focus poudaril, da so za pametno, trajnostno in vključujočo rast nujne dolgoročne raziskovalne in inovacijske politike. „Glede na finančne pritiske na proračune držav članic v prihajajočih letih je treba danes nujno poudariti posebno vlogo in odgovornost evropskih vlad pri prizadevanju za dolgoročno javno zavezo podpori raziskav in inovacij,“ je dejal.

Kot prispevek k razpravi o tem, kako doseči večjo energetska učinkovitost v regijah in mestih, je provincialni svet Barcelone predstavil vzorčni projekt, ki si prizadeva za učinkovito izvajanje ciljev zmanjšanja ogljika. Mreža občin je pripomogla k izboljšanju ravnanja z okoljem v regiji tako, da je razvila trajnostne kazalce in zagotovila podporne storitve.

Delavnice na temo bolj zelenih mest so se osredotočile na pomembnost ponovne uporabe urbanih degradiranih območij in onesnaženih odlagališč za razvoj mest in regij.

Akcijski načrti za mrežo za pospešeno razširjanje

Konferenca je zaznamovala začetek lokalnih akcijskih načrtov za t.i. mreže za pospešeno razširjanje, ki se osredotočajo na teme, kot so inovacije, trajnost, integracija in socialno vključevanje. Med konferenco so bile predstavljene izkušnje na področju številnih mrež za pospešeno razširjanje. Mestni svet Torina je predstavil lokalni akcijski načrt za „gradnjo zdravih skupnosti“ – pobudo, ki predstavlja družbene vidike trajnostne rasti: projekt spodbuja zdravstvena vprašanja v urbanih okoljih in poudarja potrebo po usklajenem delovanju, ki vključuje različna področja politik, kot so okoljska, socialna in gospodarska. Na primer, zdravstvenih vprašanj, ki nastopijo zaradi socialne ranljivosti, ni mogoče reševati zgolj na podlagi zdravstvene politike.

REGIOSTARS 2010: NAGRAJEVANJE INOVATIVNIH IDEJ

Med slovesnostjo, organizirano v sklopu konference, je šest inovativnih projektov, ki so jim bila dodeljena regionalna sredstva, prejelo nagrade RegioStars. Zmagovalci so bili: belgijski C-Mine, center za preoblikovanje industrijskega obrata v središče za podjetnike in obiskovalce, švedski mikrofinančni institut, ki pomaga migrantkam zbrati kapital za ustanovitev lastnega podjetja, litovsko združenje „Langas į ateitį“ za spodbujanje e-storitev med starejšimi, invalidi in ljudmi, ki živijo v odročnih krajih, nov nemški podjetniški model za nadziranje pacientov v ambulantah, francoski visokohitrostni širokopasovni projekt za redko poseljena območja in litovski projekt spletišča esparama.lt, ki nudi informacije o strukturnih skladih EU.

Nagrade RegioStars, ki so prvič vključevale dve kategoriji CityStars, se podeljujejo vsako leto, da se poudari projekte, ki bi lahko bili navdih drugim regijam.

Regije dajejo zgled

Sodelujoči so ponudili veliko konkretnih primerov inovativnih in trajnostnih rešitev.

Juan Alario iz EIB je predstavil pobudo ELENA (*European Local Energy Assistance*, Evropska pomoč pri pripravi energetske projekta), instrument tehnične pomoči, ki mestom in regijam pomaga pripraviti projekte trajnostne energije za financiranje EIB. Razložil je, da so bili projekti ELENA namenjeni za uporabo tudi drugje in tako pomagajo širiti dobro prakso. Pobuda ELENA, ki se financira iz programa EU Inteligentna energija – Evropa, nudi podporo projektom, kot je trajnostna gradnja in okolju prijazen prevoz.

V Češki republiki so ukrepi energetske učinkovitosti v gradbenem sektorju, ki jih sofinancira ESRR, privedli do zmanjšanja onesnaženosti zraka in emisij CO₂, nižjih stroškov obratovanja podjetij, ustvarjanja „zelenih“ delovnih mest in bolj zdravega okolja.

Drugi projekti vključujejo projekt PIKE za dostop do storitev e-uprave in aktivnosti regij B3 za boljše širokopasovno povezavo, ki obravnava digitalni razkorak.

Pobudo Regije za gospodarske spremembe so uvedli leta 2006, da bi regijam dali možnost na učinkovit in usklajen način vplivati na politike. Pobudo financirata programa INTERREG IVC in URBACT II.

VEČ NA TO TEMO:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/sustainable-growth/home_en.cfm

Forum Odbora regij o izključenosti

Strategija Evropa 2020 s strateškim ciljem „vključujoče rasti“ in evropsko leto boja proti revščini in socialni izključenosti 2010 sta revščino in socialno izključenost odločno postavila v središče.

V tem kontekstu je Odbor regij EU 8. junija organiziral forum o lokalnih in regionalnih odzivih na revščino in socialno izključenost. Cilj je bil nekatere od številnih primerov aktivnosti predstaviti kot način, ki pomaga lokalne aktivnosti prevesti v nacionalno in evropsko politiko. V luči naraščanja brezposelnosti in javnofinančnih omejitev po gospodarski krizi so te aktivnosti še bolj pridobile na pomenu.

Konferenca se je osredotočila na tri širše teme: lokalne socialne storitve narediti bolj dostopne vsem, ljudi pripraviti na vključevanje na trg dela ter v mestih in na podeželju poskrbeti za vključujoče državljanstvo. Lokalni vodje projektov in ostale regionalne zainteresirane strani po EU so delili lastne izkušnje o več pristopih k obravnavi teh vprašanj. Širok spekter primerov najboljše prakse se je osredotočal na prikrašane skupine družbe – otroci, ki živijo v revščini, begunci in prosilci za azil, nezaposlena mladina, invalidi ter brezdomci.

Udeleženci zaključne seje so zagovarjali boljše razumevanje več potreb prikrašanih posameznikov in pristop, ki gradi na prednostih posameznika – talenti, interesi, znanja in kvalifikacije. Ta pristop se je odrazil v številnih uspešnih projektih, ki so se še posebej osredotočali na spodbujanje zavzetosti in motivacije ter krepitev položaja ljudi, da so lahko ponovno prevzeli nadzor nad svojim življenjem. Primer projekta iz Škotske je takole povzel idejo: "Nič o nas brez nas ni za nas".

DATUMI 2010/2011	DOGODEK	KRAJ
4.-7. oktober 2010	Osmi dnevi odprtih vrat, Evropski teden regij in mest www.opendays.europa.eu	Bruselj (BE)
13.-14. oktober	Letni forum o strategiji EU za Baltsko morje http://www.bsssc.com/news.asp?id=8657&pid=79&sid=79	Talin (EE)
November (še ni potrjeno)	Vključevanje Romov: od zbiranja podatkov do ocenjevanja politike na podlagi dokazov http://ec.europa.eu/regional_policy/	Bruselj (BE)
9. november	Mikrofinančni instrumenti http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/	Bruselj (BE)
16.-19. november	Teden Espon (http://www.espon.eu/)	Liège (BE)
18.-19. november	Konferenca JESSICA in JEREMIE http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/	Bruselj (BE)
22.-23. november	Neformalno srečanje ministrov	Liège (BE)
30. november– 1. december	Letna konferenca URBACT http://urbact.eu/en/header-main/annualconference/	Liège (BE)
2. december	Forum mest	Liège (BE)
31. januar–1. februar 2011	5. kohezijski forum	Bruselj (BE)
26.–27. maj	Konferenca Regije za gospodarske spremembe in nagrade RegioStars	Bruselj (BE)

Dodatne informacije o teh dogodkih so na voljo v rubriki Koledar dogodkov na našem spletišču Inforegio:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/

Zimska številka Panorame bo podrobneje predstavila peto kohezijsko poročilo, ki naj bi ga sprejeli na začetku novembra. Zatem nameravamo v eni od kasnejših številčk Panorame raziskati, kako je svetovna gospodarska kriza, ki se je začela leta 2008, razkrila inherentne strukturne šibkosti v veliko državah in regijah po Evropi, ne glede na njihovo raven gospodarskega in socialnega razvoja. Analizirali bomo različne odzive, ki jih je omogočila evropska kohezijska politika, Panorama pa z veseljem sprejema prispevke in primere projektov na to temo. Leta 2011 se bo Panorama posvetila teritorialnemu sodelovanju. Če bi radi z nami delili zanimivosti z zgoraj omenjenih področij, postavite vprašanje ali izrazite svoje mnenje o tem ali katerem drugem vprašanju regionalne politike. Pišite nam na:

regio-panorama@ec.europa.eu

ISSN 1725-8278

© Evropske skupnosti, 2010
Razmnoževanje je dovoljeno pod pogojem, da je vir naveden.

KN-LR-10-035-SL-C

